

רו"ח שי מדינה

1973 - 2026

אוסף פרסומים מקצועיים

לקחים כואבים מהונאת אינטל: המערכת האוטומטית הפכה לפרצה

מאת: רו"ח שי מדינה, 04.06.2025

שינוי סיווג פשוט בהזמנה איפשר מעילה מתוחכמת של 3 מיליון שקל • מערכות הבקרה אינן חסינות ללא בדיקות מתמשכות • ללא שקיפות וערנות – כל מערכת תיכשל | דעה

פרשת ההונאה באינטל ישראל, שבמסגרתה הואשמו עובדת לשעבר וספק חיצוני במעילה בסך של 3 מיליון שקל, מדגישה את הפער המהותי בין התקדמות טכנולוגית לבין אבטחת מערכות הבקרה בארגונים. אין מדובר בעוד מקרה של הונאה פנים-ארגונית, אלא בתזכורת כואבת לכך שגם מערכות משוכללות אינן חסינות מפני תחבולות אנושיות מתוחכמות.

המנגנון היה פשוט ומתוחכם בעת ובעונה אחת: העובדת, שהייתה אחראית להזמנות, ביקשה אישור לרכישת "רכיבים", ולאחר קבלת האישור שינתה את סיווג ההזמנה ל"שירותים". לו הוזמן השירות מלכתחילה, הבקשה לא הייתה מאושרת – כיוון שהספק לא הוסמך לספק שירותים אלה. המערכת, שנשמכה על דיווחים אמינים מצד העובדת, לא דרשה מסמכי קבלה עבור שירותים, ובכך איפשרה עקיפת הבקורות.

נתון מטריד במיוחד הוא העובדה שרוב החשבונות היו על סך 20,000 דולר – בדיוק גבול האשראי שהוקצה לעובדת. זהו דפוס שהיה אמור לעורר חשד במערכות הניטור. בכך נחשף ליקוי ביכולת הארגון לזהות חריגות סטטיסטיות, אף על פי שכלים לכך זמינים וזולים יחסית.

היעדר צורך באישור נוסף איפשר הקטנה של מעגל המעורבים, והפך את המעילה לנגישה ונסתרת יותר. בכך מתחדדת הנקודה המרכזית: הפער האמיתי איננו טכנולוגי – אלא מושגי. כשמערכות מתוכננות לפעול על פי כללים קבועים מראש, הן הופכות פגיעות דווקא במצבים לא צפויים.

עולם ה-Big Data מספק כיום יכולות אנליטיות מגוונות, ודווקא בשל כך מתמיה מדוע לא הופעלו התרעות לדפוסים כמו תדירות חריגה של הזמנות מספק מסוים, או ריבוי עסקאות על גבול האשראי. יישום אלגוריתמים פשוטים של זיהוי חריגות היה עשוי למנוע את הנזק.

היכרות מוקדמת בין העובדת לספק, כפי שהתברר, שימשה מנוף לביצוע ההונאה. קשרים אישיים מהווים חוליה רגישה במיוחד במניעת מעילות, ולכן יש להקפיד על יישום עקרון הפרדת תפקידים, לא רק בתרשימים ארגוניים אלא גם בשטח.

מניסיוני בחקירת מקרה דומה, בתחום המכירות, נתקלתי בעובדת שהוסיפה פריטים במחיר אפס להזמנות קיימות, תוך עקיפת המנגנונים האוטומטיים. גם אז, שיתוף פעולה בין גורם פנימי לחיצוני איפשר את העבירה.

המסקנה המתבקשת היא הצורך בגישה דינמית: מערכות הבקרה צריכות להתאים את עצמן לאיומים משתנים, ולשלב בין כללים מוקדמים לניתוח שוטף של התנהגויות. ביקורת מתמשכת, מבוססת בינה מלאכותית וסטטיסטיקה מתקדמת, צריכה להפוך לנורמה.

זאת ועוד, יש להפנים שהאיום הפנימי – עובדים המכירים את המערכת מבפנים – מסוכן בהרבה מהאקרים חיצוניים. הכלים הנדרשים להתמודדות קיימים: ניטור התנהגותי, מערכות דיווח אנונימיות, והכשרות בתחום האתיקה. החוכמה היא לשלבם במערך מקיף שיתפקד לא רק בזמן אמת – אלא גם למניעה מראש.

פרשת אינטל מזכירה לנו שביטחון טכנולוגי שאינו מגובה במחשבה מערכתית הוא אשליה. היצירתיות האנושית גוברת לעיתים על כל מערכת אוטומטית – במיוחד כשזו אינה מתוחזקת ומאוגרת. ההגנה האפקטיבית היחידה היא זו המתעדכנת, נבחנת מחדש, ונבנית על ערנות, שקיפות והבנה עמוקה של התנהגות ארגונית.

מערכת בקרה טובה אינה מערכת שאינה טועה – אלא כזו הלומדת, משתנה ומגיבה. רק ארגונים שמבינים זאת באמת, יוכלו לשרוד בעידן שבו כללים נכתבים – אך גם נעקפים – במהירות.

פרשת ההונאה בפרנק מחייבת שינוי מנגנון הבקרה שאמור להתמודד עם הונאות משקיעים

מאת: רו"ח שי מדינה, 02.04.2025

המתודולוגיה המסורתית לבקרת דיווח כספי, המתמקדת באיתור טעויות מהותיות, מתקשה בזיהוי הטעויות מכוונות ולכן נכשלת פעמים רבות בחשיפת הונאות חשבונאיות מתוחכמות. כתגובה, מתפתחות כיום מתודולוגיות עבודה חדשות הנותנות מענה הולם יותר לאתגר. אלו כוללות בדיקת אוכלוסיות שלמות באמצעות כלים ממוחשבים מתקדמים, לרבות שימוש בטכנולוגיות AI וכריית נתונים לזיהוי חריגים; יישום בדיקות המבוססות על תרחישי הונאות ומעילות פוטנציאליות המותאמות לאופי הארגון ולתהליכי העבודה הספציפיים שלו; וייסוד מבנים ארגוניים המונעים ניגודי עניינים ומאפשרים ביצוע בדיקות על ידי גורמים אובייקטיבים על מסדי נתונים שלמים באי-תלות מוחלטת מהגורם העסקי.

המקרה בפרנק מדגיש את הצורך הדחוף בחיזוק מערכות הבקרה והניטור בעולם ההשקעות, במיוחד בסביבה הדינמית והמהירה של הסטארט-אפים. משקיעים, דירקטוריונים, ורגולטורים נדרשים לפתח כלים משוכללים יותר לזיהוי מוקדם של "דגלים אדומים", ולהטמיע פרקטיקות בדיקת נאותות מעמיקות יותר. בעולם שבו נתונים הפכו למטבע העובר לסוחר, חיוני לפתח מערכות בקרה המותאמות לאיתור מניפולציות בנתונים אלו.

הפרשיות האחרונות מלמדות שבמקביל לחדשנות העסקית, נדרשת גם חדשנות בתחום הבקרה, האכיפה והביקורת החקירתית. ככל שנצליח לצמצם את הפער בין מורכבות ההונאות לבין יכולות האיתור והמניעה, כך נוכל להבטיח שוק הון אמין יותר, המאפשר צמיחה בריאה של חברות לגיטימיות וממזער את הסיכון למשקיעים.

ההרשעה האחרונה של מייסדת הסטארט-אפ פרנק, צ'רלי ג'אביס, והבכיר הישראלי אוליבייה עמאר בהונאת הענק של ג'יי.פי מורגן מהווה תזכורת מטלטלת לסיכונים המשמעותיים הקיימים בעולם ההשקעות. הפרשה, שבמסגרתה "נופחו" נתוני המשתמשים מ-300 אלף למעל 4 מיליון במטרה "לנפח" את שווי החברה ב-175 מיליון דולר, איננה מקרה בודד או חריג. בשנים האחרונות נחשפו מקרים דומים בישראל, כגון פרשת הוניגמן שבה עלה חשש לניפוח מלאי במאזנים שהביא להגדלת שורת הרווח, ופרשת נגב קרמיקה שבה רישומים כוזבים גרמו ל"ניפוח" רווחים של כ-62 מיליון שקל.

אירועים אלו, המהווים רק קצה הקרחון של הונאות חשבונאיות שנחשפו לאחרונה, מעלים ספקות מהותיים לגבי מידת התאמתם של מנגנוני הבקרה הקיימים. חשוב להבין את ההבחנה בין סוגי הונאות שונים: הונאות חשבונאיות מבוצעות על-ידי הנהלות ארגונים כלפי משקיעים וגורמים חיצוניים לצורך שימור מעמד הארגון; מעילות עובדים הפוגעות בנכסי הארגון עצמו, לעיתים בשיתוף עם גורמים חיצוניים; ומעשי שחיתות המתבצעים על-ידי בעלי תפקידים לצורך השגת טובות הנאה אישיות. הונאות חשבונאיות מאופיינות ברמת תחכום וטכניקות הסוואה משוכללות במיוחד, שכן הן נדרשות להשפיע על סכומי עתק המשנים את תמונת מצבה הכספי של החברה.

הטכניקות הנפוצות להונאות בדיווח כספי מגוונות ומתוחכמות. בין השיטות הבולטות ניתן למצוא ביצוע מניפולציות בסעיפי התחייבויות והוצאות, כמו היוון הוצאות שוטפות לרכוש קבוע על מנת לפרוס את השפעתן על פני שנים; הכרה בהכנסות שלא בהתאם לתקנים חשבונאיים, כמו רישום מכירות פיקטיביות או הכרה בהכנסות טרם זמן; עדכון שווי נכסי החברה באופן מלאכותי, כמו "ניפוח" ערך המלאי; והצגת מצגי שווא של נתונים המשפיעים על הערכת שווי החברה - בדיוק כפי שנעשה בפרשת פרנק.

פתאום המיידופים צצים: האם המשבר הכלכלי יחשוף את תרמיות העבר?

מאת: רו"ח שי מדינה, 05.11.2024

עיתוי חשיפת הונאות אלו אינו מקרי. בתקופות גאות, מבצע ההונאה מצליח לגייס משקיעים חדשים ולהרחיב את היקף הפעילות. במשברים, כשמשקיעים מבקשים לממש השקעות, קשה יותר לגייס כספים חדשים, וכך מתמוטטת הפירמידה.

פרשיות פונזי הן סוג אחד של הונאות שנחשפות, לרוב, בתקופות משבר אך הן לא היחידות. דו"ח מבקר המדינה על "מניעת מעילות והונאות בתעשייה האווירית לישראל" שפורסם בחודש מאי האחרון, חשף ליקויים חמורים בטיפול החברה בנושא. הדו"ח מתייחס למקרים שהתרחשו בין 2019 ל-2023, כולל דיווחי שעות כוזבים, גניבת רכוש החברה, וזיוף החזרי הוצאות.

מקרה שהתפרסם לאחרונה מדגיש את הסיכונים בעולם ההשקעות. מנהל קרן הגידור לוג'יקאפ, גל עמיאל, הסגיר עצמו למשטרה ונחקר לאחר שהודיע למשקיעים על הפסד כספם. לטענתו, ביצע פעולות מסחר בלתי מבוקרות שהובילו להפסדי עתק בקרן. מקרה זה ממחיש את הצורך בפיקוח הדוק ובקרה על פעילות מנהלי השקעות.

ישנם מספר מאפיינים קבועים אשר יכולים לסייע באיתור הונאות משקיעים בכלל ופונזי בפרט כגון: תשואה חריגה וקבועה, גבוהה מהממוצע בשוק לאורך זמן; דיווחים אמורפיים ונדירים על ביצועים; היעדר גוף פיקוח או רואה חשבון מוכר; וניהול השקעות עצמאי ללא מערך תפעולי תומך.

להתרחשותה של מעילה ישנה השפעה אסטרטגית על כל ארגון בין אם זו מתרחשת בחברה פרטית, תאגיד, חברה ציבורית או במשרד ממשלתי וכן על קבוצות משקיעים למיניהן. נדמה כי המלחמה הנוכחית צריכה לשמש קריאת השכמה ולהניע את ציבור המשקיעים כמו גם מנהלי החברות לנקוט מבעוד מועד בפעולות אקטיביות לחיזוק מנגנוני הבקרה והפיקוח ובכך לנסות ולעבור גם תקופת משבר זו בהצלחה.

בזמן שגשוג קל להסתיר את ההונאות, אבל כשהמשבר גובר הן נחשפות ואיתם נחשפים גם ההפסדים העצומים. על חברות, ארגונים וגם משקיעים פרטיים לזהות את הסימנים – ולמנוע שברון לב רגשי ובעיקר כלכלי

בימים אלו, כשישראל נמצאת במערכה צבאית מורכבת, הדיון על עתידה הכלכלי של המדינה מתעצם. המשבר הביטחוני הנוכחי צפוי להוביל למשבר כלכלי, ועל פי ניסיון העבר, בתקופות כאלה נחשפות יותר הונאות ומעילות. צפי זה מבוסס על תבנית היסטורית ברורה: בזמני שפע מתרחשות הונאות, אך הן מתגלות בעיקר בעתות משבר.

דוגמה בולטת לכך התרחשה במשבר הכלכלי העולמי ב-2008, כשנחשפה הונאת הפונזי של ברנרד מידוף – אחת הגדולות בהיסטוריה. ההונאה התגלתה בשיא המשבר, אך התנהלה שנים רבות קודם לכן, בתקופות שגשוג כלכלי.

הונאת פונזי מתבצעת לרוב על ידי מנהל השקעות המציג מצג שווא של תשואת ההשקעות. בפועל, כספי ההשקעה מועברים לכיסו הפרטי או לתשלום ריביות למשקיעים ותיקים, ללא השקעה אמיתית. מנהל ההשקעות המבצע הונאות פונזי, מתאפיין בד"כ בכריזמה ובהפגנת עושר מוגזמת. הוא משכנע לקוחות בהשתייכותם לחוג אקסקלוסיבי, ולעתים אף מפריד בין המשקיעים למניעת חשיפת מעשיו.

גם פרשת קבוצת הנדל"ן פרסונל שנחשפה לאחרונה, מדגימה כיצד שיטות מתוחכמות משמשות להונאת משקיעים בהיקף נרחב. הקבוצה גייסה מעל 525 מיליון שקלים ממשקיעים, תוך הבטחת תשואות גבוהות. ייחודה של פרשה זו בשימוש בסוכנים להרחבת מעגל ההונאה, כשפרסונל אפשרה להם להציע ריביות נמוכות יותר למשקיעים ולשמור את הפרש לעצמם.

Fahn Kanne
Grant Thornton

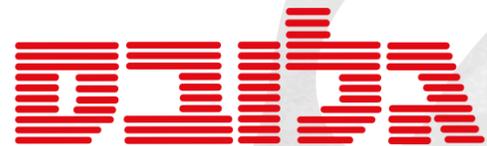
וואלה

פתאום המיידופים צצים: האם המשבר הכלכלי יחשוף את תרמיות העבר?

בזמן שגשוג קל להסתיר את ההונאות, אבל כשהמשבר גובר הן נחשפות ואיתם נחשפים גם ההפסדים העצומים.

שי מדינה | שותף, מנהל מחלקת ביקורת חקירתית,
פאהן קנה ניהול בקרה

סקר מעילות בחברות חושף: יותר מלשינים, יותר מועלים בכירים, והנזק יותר גבוה

מאת: רו"ח שי מדינה, 06.06.2024

הסקר, שבדק למעלה מ-100 ארגונים במגזרים שונים, מצא כי 44% ממקרי המעילות בשנים 2022-2023 נחשפו בעקבות הגעת מידע אנונימי, לעומת 30% בלבד בשנתיים שקדמו לכך. המספרים תואמים את הנתונים העולמיים, המצביעים על כך ש-43% מאירועי המעילה מתגלים באמצעות "טיפים" אנונימיים. הנתונים מראים עוד כי בין השנים 2022-2023 רובם המכריע של אירועי השוחד והשחיתות מקרב המעילות נחשפו תודות לקבלת מידע אנונימי (כ-66% מהמקרים).

מבחינת הנזק הכלכלי, ההערכה היא כי ההפסד הממוצע של ארגון ישראלי ממקרה מעילה נע בין 5 ל-6.5 מיליון שקל, זאת בדומה לממוצע באזור המזרח התיכון וצפון אפריקה העומד על כ-1.6 מיליון דולר למקרה.

הסקר בחן ארגונים, שבחלקם התרחשו אירועי הונאות ומעילות שנחקרו על-ידי מחלקת הביקורת החקירתית של משרד פאהן-קנה, ביניהן גופים ממשלתיים, רשויות מקומיות, מלכ"רים, חברות ציבוריות ופרטיות הפועלות במגזרים שונים, כגון: מסחר, תעשייה, נדל"ן, פיננסים, היי-טק וכו'. במסגרת הסקר נערכה השוואה לנתונים מקבילים מרחבי העולם, אשר התפרסמו בסקר מעילות עולמי לשנים 2022-2023 שנערך על-ידי ארגון ה-ACFE.

נתון מדאיג שעלה מהסקר הוא כי ברוב המקרים בישראל (79%) מבצעי המעילות היו מנהלים בכירים, בעלי מניות או שותפים בארגון. זאת, לעומת 60% בלבד בנתונים הגלובליים. בצד השני של המטבע, בישראל רק 15% מהמעילות בוצעו על-ידי עובדים זוטרים, לעומת 37% בעולם.

סקר שערכה חברת הביקורת והייעוץ פאהן-קנה ניהול בקרה חושפת גל הולך וגובר של מעילות ואירועי שחיתות בחברות במשק • נרשמה עלייה משמעותית במעילות שהתגלו בעקבות קבלת מידע אנונימי

44% מהאירועים נחשפו בזכות קבלת מידע אנונימי; 79% ממבצעי המעילות - מנהלים בכירים ובעלי מניות והחברות נאלצות להתמודד עם נזק ממוצע של 6.5 מיליון שקל למקרה - אלה הם חלק מהנתונים העולים מסקר שערכה חברת הביקורת והייעוץ פאהן-קנה ניהול בקרה על היקף המעילות ועבירות צווארון לבן בחברות במשק. מהסקר עולה כי חברות ישראליות רבות התמודדו בשנתיים האחרונות עם גל הולך וגובר של מעילות ואירועי שחיתות, סכום המעילות עלה וגם כמות "המלישינים" על המועלים.

בין פרשיות המעילה והשחיתות שנחשפו בתקופה האחרונה במעורבותם של בכירים בארגונים אפשר לציין את מעצרו של ראש עיריית נתיבות יחיאל זוהר באפריל על-ידי היחידה הארצית לחקירות הונאה בלהב 433 בחשד למעורבותו בעבירות על טוהר המידות בעיר. החשד עסק בטובות הנאה שקיבל החשוד מקבלנים שפעלו בנתיבות. המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה מלווה את החקירה, במסגרתה שבעה עוכבו לחקירה (זוהר בגדר חשוד בלבד, הוא לא הורשע בעבירה ועומדת לא חזקת החפות). פרשה נוספת מהשנים האחרונות היא פרשת קריסת חברת המימון החוץ-בנקאי גיבוי אחזקות קרסה במפתיע ביוני 2022, בעקבות גילוי אי-סדרים כספיים בהיקפים של עשרות מיליוני שקלים בסניף הצפוני של החברה. עוד עלתה לכותרות לאחרונה פרשת הונאה לכאורה בחברת הפינטק הישראלי וסטו (Vesttoo), המתמחה במכירת ביטוחי משנה של חברות ביטוח לחברות וגופים פיננסיים.

מטפלים במעילה בשקט, בתוך החברה

לדברי רו"ח שי מדינה, "בעולם, הנטייה הקיימת היא לטפל באירועי מעילות באופן אקטיבי מייד, תוך נקיטת הליכים משפטיים שונים. בישראל לעומת זאת, אנו עדים לשינוי מגמה בשנתיים האחרונות, לפיה נקודת המוצא לטיפול באירועי המעילות, היא באמצעות הליכים פנימיים בתוך הארגון וזאת בעיקר, במקרים שבהם היקף הנזק כתוצאה מהמעילה הוא נמוך יותר. לפיכך, לא מן הנמנע כי דווקא מעילות אשר מבוצעות על-ידי עובדים זוטרים בישראל נחשפות פחות לציבור הרחב".

ואכן, אחד הממצאים שעולים מהסקר מעיד על שינוי שחל באופן שבו מתמודדים ארגונים ישראליים עם חשיפת אירועי המעילה בתוכם. אם בעבר התגובה האינסטינקטיבית הייתה לצאת להליכים משפטיים אזרחיים או פליליים כדי להעניש את האשמים ולהשיב את הכספים שנגנבו, הרי שכיום ניכרת מגמה הפוכה. בשנתיים האחרונות חלה עלייה משמעותית בשיעור החברות שמעדיפות להכיל את הבעיה ולתת לה מענה דיסקרטי פנים-ארגוני, רחוק מעיני התקשורת והציבור. זאת בדומה למגמה המסתמנת גם בעולם, שם נרשם זינוק מ-13% ל-16% במספר המקרים שטופלו בהליך פנימי.

רו"ח מדינה מסביר כי "רוב המנהלים בישראל סבורים כי הפנייה להליך אזרחי מאפשרת שליטה טובה יותר על ניהול האירוע, וזאת בשונה מההליך פלילי המנוהל על-ידי גורמי האכיפה, שכן המחשבה היא שבמסגרת ההליכים האזרחיים ניתן לנהל חקירה עצמאית וממוקדת תוך שימוש בגורמים מומחים, במטרה להשקיע את המשאבים הדרושים לצורך טיפול באירוע, ובכך ניתן גם לנהל ולמזער את החשיפה התקשורתית".

"ההליך הפלילי יכול לשמש כמנוף לחץ משמעותי ולסייע להתקדמות בתיק האזרחי", מוסיף מדינה. "הפנייה להליך פלילי מבוצעת בדרך-כלל כאשר קיים אינטרס ציבורי מובהק והארגון סבור כי ישנו ערך מוסף לפנייה לרשויות האכיפה וליצירת הרתעה".

בפאהן-קנה מעריכים כי השינוי בגישה נובע בראש ובראשונה מהרצון של החברות למזער נזקים ולמנוע בריחה של משקיעים קיימים ופוטנציאליים. יתכן כי המשברים הפוליטיים שפקדו את המדינה בשנתיים האחרונות ואי-הוודאות הכלכלית אשר גברה עם תחילת המלחמה, יצרו חשש בקרב משקיעים זרים מפני פגיעה בדמוקרטיה ובשלטון החוק בישראל, ובשל כך מציבים בפני החברות הישראליות אתגרים חסרי תקדים. במצב דברים זה, חשיפה פומבית של מקרי מעילות ושחיתות עלולה להרחיק עוד יותר את המשקיעים הזרים.

מדינה מוסיף כי "בשנים האחרונות חלה התקדמות משמעותית בישראל בכל הקשור להגנה על חושפי שחיתויות, בדומה למדינות רבות בעולם, בהן קיימות מערכות חקיקה ואכיפה יעילות המגינות על העובדים המבקשים לחשוף מעילות פנים ארגוניות. הדבר מחזק מאוד את יכולת החברות להנות מגילוי מעילות על-ידי עובדים".

לדבריו, "כיום ארגונים מבינים כי הדרך הטובה ביותר להתמודדות עם האיומים המשתנים היא בהטמעת בקרות עומק תהליכיות כדוגמת תוכנית עבודה רב-שנתית למניעת מעילות, יחד עם שימוש בכלים משלימים כמו קו חם, המסייעים בחשיפת מעילות ומעשי שחיתות שלרוב קשה לאתרן באמצעי בקרה מסורתיים".

עם זאת, נתוני הסקר מראים כי בשנים 2022-2023 בישראל השימוש בתוכנית עבודה רב-שנתית מובנית לצורך מניעת מעילות נמוך משמעותית ביחס לארגונים שונים ברחבי העולם (30% בישראל אל מול 62% בעולם).

לדברי רו"ח מדינה, אפשר לצמצם את המעילות באמצעות טכנולוגיות ונהלים נכונים. "הממצאים מהסקר שערכנו מדאיגים, אך יש בהם גם נקודות אור. ככל שחברות וארגונים במשק הישראלי ישכילו להבין את חשיבות ההשקעה בכלים טכנולוגיים מתקדמים ובבקרות פנימיות, לצד הגנה על חושפי השחיתויות והחמרת הענישה נגד מבצעי העבירות - כך ניתן יהיה לצמצם ולהפחית את הסיכון להתרחשותן של מעילות בעתיד".

**סקר מעילות בחברות שערכה פאהן קנה ניהול בקרה חושף:
יותר מלשינים, יותר מועלים בכירים והנזק יותר גבוה**

רו"ח שי מדינה, שותף, מנהל מחלקת ביקורת חקירתית

גלובס 6.6.24

הבחירות המקומיות: קריאת השכמה לחיזוק מערכות הבקרה

מאת: רו"ח שי מדינה, 25.02.2024

בתקופות של משבר נדרשת מוכנות גבוהה והיערכות שונה ומיידית. על רקע מלחמת "חרבות ברזל", צפויות להיות חשיפות נוספות של כשלים ומעשי שחיתות ברשויות מקומיות לאחר המלחמה

הבחירות הקרובות לרשויות המקומיות בשלישי הקרוב הן הזדמנות מצוינת להעלות לראש סדר היום את נושא חיזוק מערכות הבקרה ברשויות. אירועי השנים האחרונות, ביניהם מגפת הקורונה והמלחמה הנוכחית "חרבות ברזל", הדגישו את הצורך החיוני במוכנות גבוהה ובהיערכות יעילה למצבי חירום.

לרשויות המקומיות תפקיד מרכזי בחיי היום יום של התושבים. הן אחראיות על מתן שירותים חיוניים רבים, ביניהם חינוך, רווחה, בריאות, תרבות ופנאי. סמכויות אלו באות לידי ביטוי הן בימי שגרה והן ביתר שאת בשעת חירום, שבה ראשי הרשויות וצוותיהם מהווים את הכתובת הראשונה לתושבים.

בשנים האחרונות, דו"חות מבקר המדינה חושפים כשלים רבים במערכות הבקרה ברשויות המקומיות, הן בימי שגרה והן בימי חירום. דוגמאות בולטות הן אי-הערכות לרעידות אדמה, ניהול לקוי של מידע רפואי דיגיטלי בזמן מגפת הקורונה, וחשיפת מעילות והונאות בתקופות משבר.

ההיסטוריה מלמדת כי בתקופות של משברים, ישנה עלייה משמעותית בכמות הדיווחים על מעשי הונאות ומעילות. כך לדוגמה, בשנת 2022 הורשע ראש עיריית כפר סבא לשעבר, יהודה בן חמו, בעבירות גניבה, מרמה והפרת אמונים. בית המשפט קבע כי ראש העיר פיתח בלשכתו מנגנון של איסוף תרומות בתווי קנייה, עבור נזקקי העיר כפר סבא מאנשי עסקים רבים הפועלים בעיר.

בפני התורמים הוצג מצג שווא של סיוע לנזקקים, ללא הבהרה כי מדובר במנגנון המבוסס על חלוקה למקורבים ומכרים. בהמשך התברר כי חלק מהתווים חולקו ע"י ראש העיר לאנשי לשכתו שלו וחלק נטל הנאשם לעצמו. אירועים אלו מתאפשרים, בין היתר, כתוצאה מחולשה במערכי הבקרה וכתוצאה משינוי תהליכי העבודה, כמו המעבר לעבודה מרחוק. במצבי חירום, הבקרות הקלאסיות אשר היו יעילות בימי שיגרה לא תמיד נותנות מענה לסיכונים שהשתנו, ולעיתים אף לא ניתן ליישמן באופן מלא.

על רקע מלחמת "חרבות ברזל", אנו צופים חשיפות נוספות של כשלים ומעשי שחיתות ברשויות מקומיות לאחר המלחמה. תקופות משבר אלו, בהן נדרשת מוכנות גבוהה והיערכות שונה ומיידית, חושפות לא מעט כשלים, כמו גם מעשי שחיתות (אשר בוצעו דווקא בתקופות של שגרה ופריחה).

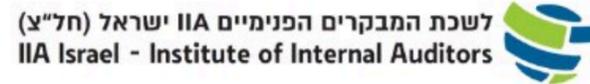
לכן, יש לקחת את הבחירות הקרובות כהזדמנות לשינוי ולהצביע למועמדים שמתחייבים לחזק את מערכות הבקרה ברשויות המקומיות. לצד זה יש לדרוש שקיפות ופרסום נתונים בנוגע לניהול סיכונים, בקרה ופיקוח; לעקוב אחר פעילות הרשויות המקומיות ולוודא שהן פועלות לטובת כלל התושבים.

נדמה כי המלחמה הנוכחית צריכה לשמש קריאת השכמה ולהניע את הרשויות המקומיות בישראל לנקוט מבעוד מועד בפעולות לחיזוק מערך ניהול הסיכונים וכן מנגנוני הבקרה והפיקוח וזאת, על מנת ליעל את מידת המוכנות ואת כושר ההתמודדות במצבי חירום כמו גם צמצום הסיכון להתרחשותן של אירועי מעילות והונאות.

חיזוק מערכות הבקרה הוא חיוני לא רק למניעת שחיתות, אלא גם להבטחת ניהול תקין ויעיל של הרשויות המקומיות, לטובת כלל התושבים.

מאת: רו"ח שי מדינה, 01.04.2023

מאת: רו"ח שי מדינה, 20.11.2023

"בתאגידים עירוניים עולה רמת הסיכון לתרחישי הונאות ומעילות באופן משמעותי, כי בניגוד לרשויות מקומיות, חלק ניכר ממנגנוני הבקרה והפיקוח הבסיסיים אינם קיימים כלל".

המאמר פורסם במגזין לשכת המבקרים הפנימיים גיליון אפריל 2023

רו"ח שי מדינה, שותף מנהל מחלקת ביקורת חקירתית פאהן קנה ניהול בקרה

"מומחים רבים מצביעים על מידת הנזק הכלכלי שכבר נגרם עקב המלחמה, וחלקם אף מציגים תחזיות שחורות בדבר הטלטלה הכלכלית שעוד עשויה לבוא על ענפים שונים במשק הישראלי. או אז לאחר שאבק המלחמה יחל לשקוע והקשיים הכלכליים יחשפו, אנו נצפה גם לחשיפה של לא מעט אירועי הונאות ומעילות שהתחילו דווקא בתקופות פריחה".

המאמר פורסם בעלון של הוועידה לניהול סיכונים 20/11/23

רו"ח שי מדינה, שותף מנהל מחלקת ביקורת חקירתית פאהן קנה ניהול בקרה

הועידה 360 לניהול סיכונים

עיתוי החשיפה

העיתוי לחשיפת הונאות מסוג זה אינו מקרי. כל עוד השווקים נמצאים בגאות, המניות והמדדים עולים וציבור המשקיעים מחפשים אפיקי השקעה אטרקטיביים, יכול מבצע ההונאה לגייס משקיעים חדשים ולהמשיך ולהתגלגל עם ההונאה ואף להגדיל את ההיקפים. בתקופות משבר, או כאשר קיימים בשוק אפיקי השקעה אטרקטיביים יותר (לדוגמה השקעה בנכסי נדל"ן), משקיעים מעוניינים לממש את השקעותיהם ולכן מנהל ההשקעות מתקשה לגייס לקוחות חדשים ולהזרים כספים חדשים למערכת. כפועל יוצא מכך, אין באפשרותו של מנהל ההשקעות לממן את המשקיעים הוותיקים וכך מתמוטטת לה פירמידה נוספת ומתפוצצת לה פרשה חדשה.

נורות אזהרה

ניתן לזהות הונאות פונזי באמצעות מספר מאפיינים קבועים. הסממן הראשון והבולט שבהם היא התשואה החריגה שמציג מבצע ההונאה ללקוחותיו עבור השקעתם. על פי רוב, מדובר בתשואה קבועה, העולה על התשואה הממוצעת בשוק ונשמרת לאורך זמן, גם בתקופות של מיתון כלכלי כאשר השוק לוקה בחוסר יציבות.

הדיווחים אודות ביצועיו של מבצע ההונאה ללקוחותיו הם אמורפיים ונשלחים בתדירות נמוכה, לעיתים רק לאחר דרישת המשקיעים. אישורים בלתי מפורטים ולא רשמיים, הכוללים מידע על סכום ההשקעה או התשואה, מבלי לספק מידע על הרכבה אמורים להדליק נורת אזהרה אצל המשקיע. בדיקת מהימנות הדיווחים והשוואתם של הנתונים שנמסרו ממנהל התיקים לנתוני השוק יכולה לסייע בחשיפת המעילה.

מהן בעצם הונאות פונזי? מתי הן מתגלות? מה הפרופיל של מנהל ההשקעות, ואיך נדע להיזהר מלהפוך לקורבן הבא?

השבוע פורסם כי הוגש כתב אישום חמור כנגד מיכאל (מייק) בן ארי, בעליה של חברת EGFE שעזב את הארץ לבוסניה לאחר שנחקר בחשד להונאה של עשרות משקיעים בגין עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף מסמכים בכוונה לקבל דבר בנסיבות מחמירות ועבירות הלבנת הון. לפי החשד, בן ארי אחראי על הונאת משקיעים רחבת היקף שנחשפה על ידי הרשות לניירות ערך, במסגרתה הציע לציבור השקעה משותפת בנאמנות ללא היתר מרשות ניירות ערך וללא פרסום תשקיף כמתחייב מהוראות החוק. בן ארי גייס יותר מ-550 מיליון שקלים מכ-960 משקיעים תוך הבטחות שווא לתשואה חריגה כתוצאה מהשקעות בסיכון נמוך, ומסירת מצגים כוזבים בדבר אופי ההשקעה ונזילותם המיידית של כספי המשקיעים.

מהי הונאת פונזי?

הונאת הפונזי הראשונה נקראת על שמו של צ'ארלס פונזי שהיגר לארה"ב בתחילת המאה ה-20 והיה הראשון שנתפס מרוויח באמצעותה סכומי כסף גדולים. לרוב, ההונאה מתבצעת על ידי מנהל השקעות "מוכשר" המציג בפני לקוחותיו מצג שווא לגבי ביצועי השקעותיו, בעוד שבפועל מנהל ההשקעות משלשל את הכספים שקיבל מהמשקיעים לכיסו הפרטי ואינו מבצע את ההשקעות עליהן דיווח ללקוחותיו. למעשה מבצע ההונאה "מייצר" למשקיעים רווחים פיקטיביים באמצעות גיוס כסף חדש ממשקיעים חדשים. בפועל, הכסף (או מרביתו) אינו מושקע באפיק כלשהו.

בדרך כלל מנהל ההשקעות המבצע הונאות פונזי הוא אדם בעל פרופיל כריזמטי וקסם אישי המפגין עושר ויכולת כלכלית באופן מוגזם ומוחצן, כפי שקרה בפרשת מיידוף. מבצע ההונאה משכנע את לקוחותיו כי הם משתייכים לחוג סגור ואקסקלוסיבי ולא אחת אף דואג למידור בין המשקיעים ששומרים על חשאיות ולא חושפים את מעלליו.

מאת: רו"ח שי מדינה, 03.01.2023

אינדיקציה נוספת שאמורה להדליק נורה אדומה לציבור המשקיעים היא היעדר ליווי של גוף פיקוח, נאמן או פירמת רו"ח מוכרת שנמצאת בתמונה. בנוסף, מבצע ההונאה מנהל את ההשקעות באופן בלעדי ועצמאי, ללא קיומו של מערך תפעולי מקיף ותומך. השתייכות למועדון חברים – כאמור, במרבית המקרים, בהונאות פונזי מבצע ההונאה גורם למידור בין המשקיעים, באמצעות שיוך המשקיעים לחוג סגור ואקסקלוסיבי וזאת בכדי לשמור על חשאיות במטרה להימנע מחשיפת מעלליו.

מטבעות הדיגיטליים הונאות פונזי חדשות:

זירת המטבעות הדיגיטליים הנסחרים משמשת גם בסיס לצמיחת הונאות חדשות בהיקפים גדולים. בעשור האחרון אנו עדים כי חלק הולך וגדל מהונאות הפונזי (שהיא למעשה מקרה פרטי של "הונאת פירמידה"), נכנס גם לעולם המטבעות הקריפטוגרפים.

בדומה להונאות פונזי "קלאסיות" שבהן מבצעי ההונאה משכנעים את לקוחותיהם להשקיע בנכס פיקטיבי שאינו קיים, בהונאת פונזי בעולם הקריפטו הנכס הפיקטיבי משנה את פניו למטבע וירטואלי שאינו קיים באמת.

כך, שיטת ההונאה נשארת בעינה אך הזירות בהן היא מתקיימת הן חדשות ובעלות פוטנציאל להפסד גבוה יותר. גורמים אשר צברו כסף שחור שמקורו בעבירה ואינם מעוניינים להשקיעו בחברה מדווחת, רואים באפיק השעה מסוג זה אופציה מבטיחה לקבלת תשואה גבוהה לכספם ובכך משמרים ואף מעלים את היקף ההונאה.

בעקבות הטענות שהועלו על ידי ודמני, מינתה ביוני 2022 ועדת הביקורת של שופרסל את משרד פאהן קנה לשמש כבודק חיצוני ובלתי תלוי שיברר האם אכן קיימים אי סדרים בפעילות תחום הנון פוד של החברה או הפרה של טוהר המידות.

רו"ח מיקי בלומנטל, שותף מנהל בפאהן קנה ושות', ורו"ח שי מדינה, שותף ומנהל מחלקת הביקורת החקירתית בפאהן קנה ניהול בקרה, מבהירים בדו"ח כי הבדיקה שביצעו לא התייחסה להחלטות אסטרטגיות ושיקולים עסקיים של הנהלת החברה. בלומנטל ומדינה מצאו ששופרסל אכן התנהלה ללא הסכם משפטי חתום מול חברת ניופאן, שהיא הספק העיקרי של שופרסל בתחום מוצרי חשמל, עד לאוגוסט 2021. עם זאת, אופן התנהלות זה היה ידוע להנהלה ושוקף לוועדת הביקורת.

פאהן קנה ציין שההתקשרות בין שופרסל לניופאן לוותה מתחילתה על ידי המחלקה המשפטית, ועד לחתימת ההסכם באוגוסט 2021 התבססה על הבנות מסחריות שגובו בטיוטות ההסכם מתחילת ההתקשרות.

פאהן קנה קבע שבניגוד לנטען, סעיף תנאי ההיפרדות בין שופרסל לניופאן בהסכם לא הוסתר מההנהלה הבכירה - והחברה אף קיבלה חוות דעת משפטית שהסעיף עולה בקנה אחד עם דיני התחרות.

בלומנטל ומדינה קבעו שעל פי הסעיף שעסק בתנאי ההיפרדות, הוגבלה התקשרות ישירה של שופרסל עם ספקים ויצרנים של המוצרים אך הסעיף לא חל על התקשרות עקיפה של שופרסל עם סוכנים, עובדה שמיטיבה עם שופרסל בהשוואה לנוסח הסעיף בטיוטת ההסכם. על כן קבע משרד פאהן קנה שהטענה שבהסכם בין שופרסל לניופאן קיים סעיף המגביל את שופרסל מהתקשרות עם ספקי המוצרים אינה נכונה.

יתרה מזו, מהבדיקה עולה ששופרסל נוהגת להתקשר עם ספקים ויצרנים מחו"ל באמצעות סוכנים, ולא ישירות, כך שתנאי ההיפרדות אינם מהווים הגבלה בלתי סבירה על החברה.

עוד קובעים בלומנטל ומדינה שבניגוד לטענות שעלו בנוגע לפעילותו של מבקר הפנים, הקשורה להתנהלותה של מחלקת הנון פוד, נמצא שמבקר הפנים של שופרסל התייחס לסוגיות שבגינן עלו הטענות לאי סדרים, במסגרת ביקורות שערך במהלך השנים.

פאהן קנה ניקה את הנהלת שופרסל מחשד לאי סדרים והפרת טוהר המידות

מאת: רו"ח שי מדינה ורו"ח מיקי בלומנטל, 12.09.2022

משרד רואי החשבון בדק את טענות היו"ר הקודם, יקי ודמני, בנוגע להתנהלות מחלקת הנון פוד - בין השאר בכל הקשור ליחסיה המסחריים עם יבואנית מוצרי האלקטרוניקה ניופאן ■ "לא איתרנו אינדיקציות לאי סדרים וחשדות להפרת טוהר המידות"

"לא איתרנו אינדיקציות לאי סדרים וחשדות להפרת טוהר המידות", קובע משרד רואי החשבון פאהן קנה ושות', בדו"ח שהוזמן לבקשת חברת שופרסל. הדו"ח שהוגש לדירקטוריון שופרסל עסק בטענות שהעלה יקי ודמני, יו"ר החברה הקודם, בנוגע להתנהלות מחלקת ה-Non-Food (מוצרים שאינם מזון) של החברה.

הטענות שהעלה ודמני במייל ששלח בתחילת אפריל 2022 לחברי הדירקטוריון ולמבקר הפנים היו בנוגע לעובדה שהיחסים המסחריים בין שופרסל (-0.81% 2441) וניופאן, שהיא ספק מוצרי האלקטרוניקה של שופרסל, נוהלו שנים ללא הסכם, וכן שההסכם שנחתם באוגוסט 2021 בין השתיים כולל התחייבות של שופרסל - שהוסתרה מהיו"ר ומהמנכ"ל בטיוטת ההסכם שהוצגה בפניהם - שלא להתקשר עם ספקים ויצרנים של המוצרים שייבאה ניופאן במשך שלוש שנים לאחר תום ההסכם. לטענת ודמני התחייבות זו מהווה הגבלה בלתי סבירה על פעילותה של שופרסל והסדר כובל.

עוד נטען על ידי ודמני שניופאן קיבלה עמלות גבוהות בשיעורים ניכרים מאלה שקיבלו ספקים אחרים, שקטגורית מוצרי הסלולר מסבה הפסדים, ושבוצעה הצגה לא נאותה של הרווחיות של מוצרי הנון הפוד בשל העמסת עלות שוברים מסוג קנה/קבל על תחום המזון. טענות אלה היו ברקע בקשה לגילוי מסמכים שהוגשה במסגרת הליכי תביעה נגזרת.

צווארון מוכתם: זינוק במספר המעילות בשנת 2021

מאת: רו"ח שי מדינה, 10.07.2022

מגמה מדאיגה: סקר חדש מגלה כי חלה עלייה משמעותית במעילות שהתגלו כתוצאה מקבלת מידע אנונימי על ידי עובדים או צדדים שלישיים • גדילה במספר המעילות בהיקף כספי נמוך

בשנת 2021 חלה עלייה משמעותית במספר המעילות שהתגלו כתוצאה מקבלת מידע אנונימי (טיפים/הלשנות), על ידי עובדים או צדדים שלישיים. ביחס לשנה קודמת, מדובר בעלייה מ-24% ב-2020 ל-35% בשנה שלאחר מכן, וזאת במקביל לעלייה בשימוש בקו החם כאמצעי למניעת הונאות ומעילות. מבט בפרופיל המועל מגלה כי בדומה לשנים עברו, מרבית ההונאות והמעילות מבוצעות על ידי גורמים בכירים בהנהלת החברות או על ידי בעלי מניות ושותפים בארגון. כך עולה מסקר עבירות צווארון לבן של פאהן קנה ניהול בקרה.

הסקר, שערכה מחלקת הביקורת החקירתית של פירמת רואי החשבון פאהן קנה ניהול ובקרה, בחן יותר מ-100 ארגונים, שבחלקם התרחשו אירועי הונאות ומעילות שנחקרו על ידי מחלקת הביקורת החקירתית של פאהן קנה במהלך שנת 2021 ובחלקם יושמו כלי הביקורת החקירתית לצורך מניעת הונאות ומעילות. עם הארגונים שנבדקו נמנים גופים ממשלתיים, רשויות מקומיות, מלכ"רים, חברות ציבוריות ופרטיות הפועלות במגזרים שונים דוגמת מסחר, תעשייה, נדל"ן, פיננסים, היי־טק ועוד.

עוד עולה מהסקר כי בשנת 2021 חלה עלייה בשיעור מקרי השוחד והשחיתות מבין כלל המקרים שנבדקו ביחס לשנה קודמת, במגזר הציבורי יותר מבכל מגזר אחר שנבדק.

ב-2021 חלה עלייה במספר המעילות שבוצעו על ידי עובדים זוטרים בארגון בהשוואה לשנים קודמות. עלייה זו מוסברת על ידי העובדה כי בשנתיים האחרונות הועתקה מרבית העבודה לעבודה מרחוק, וזו אפשרה ביצוע בדיקות ממוחשבות וחשיפת מעילות גם של עובדים שאינם בכירים בארגון.

בשנה זו גדל מספר המעילות בהיקף כספי נמוך (מתחת ל-500,000 שקלים) אשר בוצעו על ידי עובדים בכירים. ייתכן שהדבר מעיד על מצוקה כספית של מנהלים בתקופת הקורונה שהביאה לביצוע מעילות לא גדולות כדי לענות על בעיה תזרימית נקודתית.

לדוגמה מביא הדו"ח מקרה שחיתות שהתרחש בחברה ישראלית שחלק גדול מפעילותה מתבצע באפריקה, ואשר השתמשה במתווך/גורם מטעמה שהיה אמון על הניהול ועל הקצאת העבודות לקבלנים המקומיים. אותו גורם נהג לקבל שוחד באופן קבוע מקבלנים אשר עבדו עם החברה בתמורה להקצאת עבודות.

מעשיו נחשפו לאחר שאחד הקבלנים המקומיים, אשר נהג לשלם לאותו גורם שוחד בקביעות, פנה להנהלת החברה בישראל וסיפר כי לאחרונה הפסיק לקבל עבודות מאותו גורם. לטענתו, המתווך הפסיק להקצות לו פרויקטים משום שהאחרון לא עמד עוד בתשלום השוחד הגבוה. בחקירה התברר כי לעיתים, בתמורה לשוחד שקיבל, אישר המתווך לקבלנים חשבוניות לתשלום גם בעבור עבודות שכלל לא בוצעו בפועל, וחלק עם הקבלנים את כספי התמורה העודפת שקיבלו מהחברה.

רו"ח שי מדינה, שותף ומנהל מחלקת ביקורת חקירתית בפאהן קנה ניהול בקרה: "מקרי שוחד ושחיתות לרוב מתאפיינים בפעולות 'מתחת לשולחן', אשר אינן באות לידי ביטוי בספרי הארגון ובמערכות הפיננסיות המשמשות אותו, ולפיכך מאתגרות ארגונים המנסים לאתרן. במקרים רבים, פרשות שוחד ושחיתות נחשפות כאשר למי מהמעורבים או לגורמים המודעים לחשדות קיים אינטרס ברור לחשוף את האירועים".

"מקרי שוחד ושחיתות לרוב מתאפיינים בפעולות 'מתחת לשולחן', אשר אינן באות לידי ביטוי בספרי הארגון ובמערכות הפיננסיות המשמשות אותו, ולפיכך מאתגרות ארגונים המנסים לאתרן".

הכתבה פורסמה ב"ישראל היום"
10.7.22

רו"ח שי מדינה, שותף
מנהל מחלקת ביקורת חקירתית
פאהן קנה ניהול בקרה

"התלבשו על חשבון הבנק שלי ואף אחד לא עוזר לי"

מאת: רו"ח שי מדינה, 12.05.2022

מדי כמה ימים חשבונה של תושבת רמת גן מתרוקן, כשמישהו מושך צ'ק לא מוכר מחשבונה. אחרי התלונה הראשונה לבנק היא הייתה בטוחה שהפרצה נחסמה, אבל נסיונות הגבייה נמשכו וקיבלו תפנית מפחידה. בנק הפועלים: "בפועל, בשום שלב לא נמשכו כספים"

כשטניה קופטלוב, בת 29 מרמת גן, התעוררה בוקר אחד בתחילת חודש מרץ להודעת טקסט מפתיעה מהבנק שאין מספיק יתרה בחשבונה, היא לא העלתה בדעתה שחייה יהפכו לסיוט מתמשך של חרדה כלכלית ונסיונות חוזרים לרוקן אותה מנכסיה, שנמשך עד לימים אלה.

"נכנסתי לאפליקציה וראיתי שלא רק שאין יתרה, אלא גם צילום של צ'ק שלא היה מוכר לי", נזכרת קופטלוב, "אני לא משתמשת בצ'קים אלא רק בכרטיס אשראי."

כשקופטלוב הביטה על צילום ההמחאה, על סך 10,000 שקלים, היא הבחינה שהפרטים תואמים את פרטיה האישיים, למעט כתובתה הרשומה בבנק, שצוינה באופן שגוי. מיד היא הבינה שמדובר בדיוף. "המזייף חתם את השם שלי עם שגיאות כתיב, החתימה הייתה שונה לגמרי מהחתימה שלי, וגם את הסכום הוא כתב עם שגיאות כתיב. בחותמת בגב הצ'ק הופיעה איזושהי חתימה של בנק ברשות הפלסטינית. הכל היה רשום בערבית. אף אחד בבנק לא וידא אתי שהצ'ק שייך לי."

קופטלוב מיהרה לנסות ליצור קשר עם בנק הפועלים, שם מתנהל החשבון שלה. "בפעם הראשונה זה היה ממש התקף לב. נשארתי על הקו מהשניה שראיתי את הסמס ופשוט לא ענו לי", היא משחזרת. "בו זמנית נכנסה לי שיחה ממספר חסוי, מתקשרת אלי גברת מבנק הפועלים ואני אומרת 'איזה יופי, בדיוק אני מנסה לתפוס אתכם'. היא בתגובה שאלה אותי 'חמודה, את בודקת לפעמים את חשבון הבנק שלך? את רוצה אולי הלוואה?', ניסיתי להסביר לה שניסו להפקיד צ'ק מזויף, אבל היא סיימה את השיחה בטענה שהיא לא מטפלת בזה."

כשהצליחה ליצור קשר הבנק הסבירו לה במחלקת הביטחון שעליה להגיש תלונה במשטרה, וההמחאה תבוטל כשתגיש לבנק את האסמכתא. חשבונה של קופטלוב מנוהל בנתניה, ועל כן היא מיהרה להגיש תלונה מקוונת. עם העברת האסמכתא לקצין הביטחון בבנק, הצ'ק בוטל. באופן טבעי, קופטלוב תהתה בפני נציגי הבנק איך היא יכולה לוודא שלא ימשיכו לכבד המחאות נוספות אם יהיו כאלו. "בבנק אמרו לי 'לא, מה פתאום, מעכשיו אף צ'ק לא יכובד כי אנחנו יודעים שמדובר בדיוף'".

מספר ימים לאחר הגשת התלונה, קופטלוב גילתה לאכזבתה שתלונתה במשטרה נסגרה. "הסבירו לי שעקב חוסר ראיות אודות החשוד, לא ניתן להגיע אליו ולכן התיק נסגר. לא הבנתי איך זה יתכן כשגונבים לי כסף. הסבירו לי שאם ארצה פרטים נוספים עלי לגשת לתחנת המשטרה בנתניה, להגיש ערעור ולפתוח עוד פעם תלונה."

אישור אוטומטי

למרות אכזבתה מהטיפול המשטרתי, קופטלוב חשה רגועה ושהיא יכולה להמשיך הלאה בחייה, אך להפתעתה כעבור 3 שבועות גילתה ששוב נמשכו מחשבונה שתי המחאות נוספות, בסך של 6,300 שקלים. גם הפעם היה מדובר בצ'קים שנמשכו על ידי מוטבים שונים באמצעות בנק ברשות הפלסטינית, ועם חתימה שאינה תואמת את שלה. קופטלוב, מבוהלת מריקון חוזר של חשבונה, מיהרה ליצור קשר שוב עם הבנק. "הסבירו לי שמדובר בטעות חד פעמית, כי לבנק אין איך לצפות ניסיון משיכה, ואם מישהו ברשות הפלסטינית מפקיד צ'ק אז הבנק אוטומטית מאשר את זה, אבל אז מבצעים זיכוי. לא כל כך הבנתי למה זה עובד ככה, אבל ראיתי שהצ'קים בוטלו, אמרתי תודה רבה ורצתי חזרה לעיסוקים שלי. חשבתי שבזה זה יגמר."

"סכומים אלו הינם נמוכים ולכן לא מגיעים לרף הדיווח האובייקטיבי בהקשר של הלבנת הון. יחד עם זאת, אחת הדרכים לאתר ולמנוע פעולות כגון אלו, גם כאשר מדובר בפעולות בסכומים נמוכים, היא על ידי ניטור שוטף של פעילות הלקוח במטרה לאתר פעילות חריגה המבוצעת בחשבוננו", מסביר מדינה, "בהקשר לכך אציין כי המערכת הבנקאית בכלל, והמערכת הבנקאית בארץ בפרט, יודעת לזהות פעילות חריגה מעין זו, שאינה אופיינית ללקוח, טוב מכלל המערכות האחרות."

הניסיון האחרון, בינתיים, למשיכת צ'קים מחשבונה של טניה, התרחש לפני שבועיים, אולם היא הספיקה לקבל בתחילת השבוע שיחת טלפון מחברה לניכיון צ'קים בנוגע לאחד הצ'קים שניסו למשוך מחשבונה בחודש שעבר. "אמרתי לו 'אדוני, אין לי צ'קים, הם מזויפים' ופשוט ניתקתי מרוב פחד. הכתובת של ההורים שלי מופיעה שם. הוא המשיך לשלוח לי וואטסאפים עם תמונות של הצ'ק המזויף." בעקבות הפנייה הגישה קופטלוב תלונה נוספת במשטרה והיא ממתינה ליצירת קשר ועדכון בנוגע להתקדמות החקירה.

"התלבשו עלי ואף אחד לא עוזר לי. זה סטרס. את לא יודעת מתי ירוקנו לך את החשבון, מתי מישהו יגיע אלייך הביתה לגבות כספים מהשטחים, למי מחלקים את הצ'קים, על איזה סכומים, מי העבריינים. אני לא יודעת מה לעשות הלאה", מסכמת טניה בעצב.

לאחר שפנינו לבנק הפועלים עם המידע שבידינו, מיהרו בבנק לבצע בדיקה מעמיקה. מטעם בנק הפועלים אישרו בפנינו שפנקס המחאות הונפק בשנת 2013 על ידי קופטלוב, אולם בשל חלוף השנים היא לא זכרה זאת והייתה משוכנעת, עד אימות הנושא בפניה, שמעולם לא החזיקה בכזה. כעת האחריות לחקור מה התרחש במהלך שמונה השנים הללו וכיצד הוא התגלגל לידי גורמים עבריינים מוטלת על כתפי המשטרה.

ה"סיבוב" האחרון של הפקדת הצ'קים שמפוזרים ברשות הפלסטינית ושעליהם מתנוססים פרטיה של טניה, התרחש לפני שבועיים, בימי חג. הפעם היה מדובר בשתי המחאות נוספות בסכום כולל של 6,340 שקלים. "נתקעתי. אף אחד לא ענה לי. לא באפליקציה, לא בטלפון ופשוט לאורך כל סוף השבוע לא יכולתי למשוך כסף מהחשבון", היא מספרת בחרדה. "זה יכול להיות שבאמצע יום עבודה אני רעבה, יורדת לקנות אוכל ומגלה שאין לי כסף. זה פשוט מדהים ואף אחד לא מדבר אתי. כל פעם אני מתחננת לבנק, בבקשה, איזה פתרון יש, והם אומרים לי שככה זה. שאלתי אותם אם אני צריכה לסגור את חשבון הבנק שלי ולפתוח אחד חדש, והם אומרים לי 'לא, מה פתאום'. הסכומים ממשיכים לרדת ואני אבודה."

כדי לאמת את נכונות הפרטים, ביקשנו מטניה לשתף אותנו בפעולות חשבון הבנק שלה מאז שהחלו נסיונות המשיכה של המחאות מחשבונה. להפתעתנו גילינו שבנוסף להיעלמות של הכספים מחשבונה למשך 1-2 ימי עסקים עד שזוכתה, היא גם חויבה בעמלות של החזרה וביטול בסכומים של 55-17 שקלים עבור כל צ'ק.

"את לא יודעת מתי ירוקנו לך את החשבון"

בעקבות סיפורה של קופטלוב, פנינו לרו"ח שי מדינה, שותף ומנהל מחלקת ביקורת חקירתית בחברת פאהן קנה ניהול בקרה בע"מ. מדינה בעל ניסיון רב באיתור ומניעת מעשי הונאות, מעילות, אי סדרים כספיים והלבנת הון. הוא העריך כי מדובר בהמחאות אותנטיות שהופקו על ידי הבנק, שכן למעט שגיאת ההקלדה בכתובתה, לא נמצא בהן כל דופי. בבדיקה מדוקדקת של צילומי המחאות, אף גילינו עדות לכך שהן הונפקו בסוף שנת 2013.

מאת: רו"ח שי מדינה, 12.05.2022

בנק הפועלים

**"התלבשו על חשבון הבנק שלי
ואף אחד לא עוזר לי"**

שי מדינה
רו"ח, שותף, מנהל מחלקת ביקורת חקירתית,
פאהן קנה ניהול בקרה GT Israel

"אחת הדרכים לאתר ולמנוע פעולות כגון אלו, גם כאשר מדובר בפעולות בסכומים נמוכים, היא על ידי ניטור שוטף של פעילות הלקוח במטרה לאתר פעילות חריגה המבוצעת בחשבוננו", מסביר מדינה, "בהקשר לכך אציין כי המערכת הבנקאית בכלל, והמערכת הבנקאית בארץ בפרט, יודעת לזהות פעילות חריגה מעין זו, שאינה אופיינית ללקוח, טוב מכלל המערכות האחרות."

פורסם באתר מאקו
12.05.22

מבנק הפועלים נמסר בתגובה: "מרישומי הבנק עולה כי הלקוחה הנפיקה פנקס צ'קים בסוף 2013 והשתמשה בצ'קים במהלך שנת 2014. מאז ועד למועד הצגת הצ'קים לגביהם פניתם, בשנת 2022, הלקוחה לא הודיעה לבנק על רצונה לבטל את כלל הצ'קים בפנקס.

לגבי חמשת הצ'קים שהופקדו בשנת 2022 - הכספים לא נמשכו מחשבון הלקוחה וכל העמלות שנגבו בגין הפקדת הצ'קים ו/או ביטולם - זוכו בחשבון.

בהתאם לאופן הטיפול בצ'קים, עם הצגת הצ'ק, הוא מופקד לחשבון, ולאחר שהבדיקה מעלה כי אין לכבד את הצ'ק, מופיע זיכוי, אולם בפועל, כאמור, בשום שלב לא נמשכו כספים מן החשבון.

אנו מזמינים את הלקוחה לפנות אלינו בכל בירור נוסף."

ממשטרת ישראל נמסר בתגובה: "עם קבלת התלונה, המשטרה פתחה בחקירה, במסגרתה עלה כי מדובר בפנקס המחאות שעפ"י החשד הופק ונעשה בו שימוש ע"י אדם שאינו בעל החשבון. באשר לתלונה שהוגשה ביום א', המתלוננת תזומן למתן עדות בתחנה להמשך טיפול בתיק. נמשיך לחקור את המקרה במטרה להגיע לחקר האמת."

כל הדרכים להימנע ממלכודות פישינג

מאת: רו"ח שי מדינה, 27.03.2022

הספק שביקש בתמימות לשנות פרטי חשבון בנק והדירקטור שפתח מייל אחד יותר מדי. יש הרבה דרכים להונות חברות, אבל הכנה מראש יכולה למנוע כאב ראש

לכאורה, היה זה עוד מייל תמים שהגיע מספק מכובד ומוכר. הספק ביקש שלא להעביר אליו את התשלום בגין החשבונית האחרונה, עקב ארגון מחדש בחשבונות הבנק. למנהל החשבונות שקיבל את המייל לא הייתה סיבה לחשוד, שהרי אם הספק ביקש שלא לקבל את התשלום, מה הבעיה? אותו ספק ביקש בנוסף עוד דבר אחד קטן, הוא מעוניין לבצע התאמה מקיפה של היתרה בחשבון. האם יואיל מנהל החשבונות המכובד לשלוח לו את החשבוניות הפתוחות? מכיוון שאף זו הייתה בקשה לגיטימית, לא היסס מנהל החשבונות ושלה את החשבוניות הפתוחות במייל.

בדיעבד הסתבר כי אותו מייל תמים לא נשלח על ידי הספק אלא על ידי גורם מתחזה שלאחר מספר ימים ממועד פנייתו הראשונה ביקש לשנות את פרטי חשבון הבנק ולהעביר לחשבון החדש את התמורה לה הוא לכאורה זכאי עבור כל החיובים הממתינים לתשלום. מייד נספר כיצד הסתיים האירוע.

החברות לא מספרות על פישינג

בתקופה האחרונה אנו עדים לשימוש ההולך וגובר במושג "פישינג", הן בתקשורת העולמית והן בישראל. מדובר על תופעה נרחבת מכפי שניתן לשער, אך רבים עדיין אינם מבינים את משמעותה, את הנזקים העלולים להיגרם כתוצאה ממנה ואת הפעולות הקיימות שבאמצעותן ניתן להימנע מליפול קורבן להונאה זו.

הונאת פישינג, היא שיטה בה הקורבן מתפתה להזין פרטים אישיים וחסויים שלו באתרים עוינים, ללא ידיעתו ומבלי שהוא יחשוד בכך. כאשר הקורבן מזין את פרטיו האישיים באתרים מדומים (מספר כרטיס אשראי, סיסמאות לחשבונות וכדומה), הוא למעשה חושף מידע אישי חסוי שלו לגורמים עבריינים שיעשו בו שימוש.

קיימות מגוון שיטות נפוצות שבהן נוקטים עבריינים בביצוע הונאת הפישינג. אחת הדרכים היא באמצעות התחזות לחברות/אתרים מוכרים ע"י שליחת דואר אלקטרוני אשר נראה על פניו מוכר. כך למשל, התריעה לאחרונה חברת החשמל מפני ניסיונות הונאה חוזרים ונשנים, שהתבצעו באמצעות הודעות אשר נשלחו בשמה ללקוחות הדורשות תשלום חוב, על מנת שחשבון הלקוח לא יוקפא. לקוחות אשר לחצו על הקישור שצורף להודעה, הועברו לאתר מזויף שנראה זהה לזה של חברת החשמל. לאחר שהלקוחות הזינו את פרטיהם האישיים באתר המזויף, אותם גורמים עבריינים השתמשו בפרטי התשלום שהוזנו למטרות הונאה.

הונאות מסוג פישינג נפוצות ביותר וישנן לא מעט חברות במשק אשר נפגעו מהן בעבר. יחד עם זאת, החברות נוטות שלא לספר על הונאה שהתרחשה אצלן, לאור החשש כי חשיפת ההונאה תוביל לתדמית שלילית של החברה כלפי המשקיעים, כלפי קהל הלקוחות או תחשוף את החברה לתביעות.

לאחרונה עולים יותר ויותר דיווחים מחברות אשר חוו מתקפת פישינג, כאשר שיטת ההונאה שבה השתמש התוקף כנגדן הייתה התחזות לספק חיצוני, מתוך מטרה לקבל תשלום על חשבוניות לא קיימות ואף להירשם כספק במאגרי המידע של החברה.

איך אפשר למנוע הונאת פישנינג

אמנם דרכי הונאת הפישנינג המנוצלות על ידי נוכלים בכדי לעקוץ את החברות ולמשוך מהן כספים הולכות ומשתכללות, אך ישנן מספר פעולות מרכזיות שאותן יכולות החברות לבצע על מנת להגן על עצמן מניסיונות פישנינג וביניהן:

- הטמעת מנגנון עורך מאשר במערכת הפיננסית, כך שכל פעולת עדכון בפרטי חשבון בנק של ספק תדרוש אישור על ידי גורם בקרה בחברה.
- ביצוע שיחת CALL BACK לספק עמו עובדת החברה על מנת לוודא כי בקשת השינוי אמינה.
- הקפדה על קבלת מסמך המעיד על קיום חשבון הבנק מהספק, כתנאי לביצוע העברה בנקאית (אישור ניהול חשבון/ המחאה).
- אחת לתקופה מומלץ להפיק דוח ספקים שאינם פעילים לתקופה שמעל לשנה, המוגדרים במערכת בסטטוס "פעיל", לצורך חסימתם במערכת.
- בחברות שבהן מרבית הספקים בחברה הינם קבועים, מומלץ לשקול את האפשרות להקמת רשימת מוטבים קבועה במערכת הבנק. במקרה כזה כל שינוי ידרוש אישור מורשה חתימה, על ידי המערכת הבנקאית.

מייל מזויף שנשלח מיד

ישנם גם גורמים עבריינים המנסים לבצע הונאת פישנינג בדרך של התחזות לבעל תפקיד בתוך הארגון בו עובד הקורבן, לצורך העברת כספים או ביצוע פעולות זדוניות אחרות. כך קרה לדירקטור שנדרש לאשר פרוטוקולים של הישיבות בהן השתתף. גורם עברייני שככל הנראה הצליח להתחקות אחר דפוס העבודה של הדירקטור עם החברה שלח בתום אחת הישיבות מייל שלכאורה נשלח ממזכירות החברה המבקש לאשר את פרוטוקול הישיבה.

ברגע שנכנס אותו דירקטור לקישור וראה כי מאחוריו לא עומד דבר, הבין כי משהו אינו כשורה.

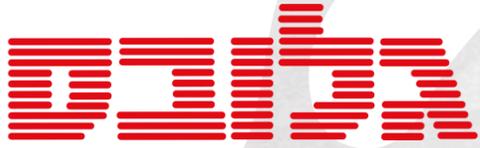
לא עבר שבריר שנייה מרגע הכניסה לקישור, ומיד נשלח בשמו של הדירקטור מייל מזויף לכל אנשי הקשר העובדים עמו, המתאר סיטואציה לפיה הוא נקלע למצוקה במדינה זרה, לאחר שעבר אירוע שוד שהותיר אותו ללא כל אמצעי תשלום ולכן הוא מבקש את עזרת חבריו בכדי שיסייעו לו ויעבירו כסף לחשבון שפרטיו צורפו למייל.

הקפדה על קיום הדרכות תקופתיות לעובדים בכל נושא הונאות הסייבר והפישנינג, הוא צעד הכרחי נוסף שעל החברות לנקוט בו על מנת להתמודד עם איום ההונאות. הצגת השיטות/דרכי ההונאה המקובלות יחד עם מתן כלים להתמודדות עם תרחישים עתידיים, תעודד את ערנות העובדים ותגביר בקרבן את תודעת הזהירות המתבקשת.

עם השנים פיתחו הנוכלים שיטות מגוונות לביצוע הונאות פישנינג לרוב, תוך ניצול חולשת הבקורות הקיימות בארגונים ובחברות. בכדי להימנע מלהוות פיתיון קל עבור אותם נוכלים, על החברות לדאוג ולבצע מיפוי תקופתי של כל תהליכי התשלום המתבצעים בהן תוך בחינת נאותות הבקורות בכל שלבי התהליך, בחינת הגורמים המאשרים, חידוד הנהלים ובמקרה הצורך עדכון והשמה של בקורות חדשות במטרה לחזק את ההגנה על הארגון מפני "דייג" עתידי.

נקנח בתיאור מקרה הפישנינג מתחילת המאמר: מנהל החשבונות שלח לסמנכ"ל הכספים לאישור את השינוי בפרטי חשבון הבנק, אשר ביקש המתחזה לספק. סמנכ"ל הכספים, בעקבות יישום המלצת ביקורת שבצענו בעבר בחברה, שאל את מנהל החשבונות האם וידא עם הספק האמיתי שאכן מספר חשבון הבנק שלו השתנה. מנהל החשבונות אישר שבדק. הוא שלח מייל לכתובת המייל המזויפת ושאל את המתחזה, האם אכן החשבון השתנה. המתחזה אישר שאכן כך – סכום של מאות אלפי יורו נשלח לספק המתחזה.

יום לאחר מכן, הספק המתחזה, אשר תיאבוננו גבר, לאור ההצלחה מאתמול, ביקש לשלם גם את חשבון שטרם הגיע מועד פרעונו והפעם למספר חשבון בנק אחר. דרישה נמהרת זו עוררה את חשדו של מנהל החשבונות, אשר פנה הפעם לספק האמיתי, אשר הבטיח לו שחשבון הבנק שלו לא השתנה לאחרונה. החברה פנתה בבקשה בהולה לבנק, על מנת שינסה לעצור את התשלום שבוצע אתמול, וזה אכן הצליח, בעור שינוי להשיב את הכסף. סוף טוב הכל טוב? לא ממש. יותר עניין של מזל. אירוע זה בוצע בשיטת הונאה פשוטה יחסית, אולם הנוכלים הופכים לנועזים ומתוחכמים יותר משנה לשנה ועל החברות להיערך לכך בהתאם.

כשהחברה קורסת, ההונאות נחשפות: הוכפל מספר המעילות שהתגלו ב-2020

מאת: רו"ח שי מדינה, 03.08.2021

אפקט המשבר: המנהלים עורכים חשבון נפש

בפאהן קנה טוענים כי בתקופות שפל כגון בתקופת משבר הקורונה, שבהן עסקים נקלעים להפסדים כבדים ולמצוקת אשראי, מנהלי חברות עורכים מעין חשבון נפש ובודקים את התהליכים העסקיים הפנים ארגוניים וזאת כדי "לסתום" את דליפות הכספים המיותרות מהן סובלות החברות. לעומת זאת, בתקופת שפע המנהלים חושבים על צמיחה ויצירת הזדמנויות עסקיות חדשות ופחות ממוקדים באיתור ומניעת פרצות במערכי הבקרה. ההיסטוריה מלמדת כי חלק ניכר ממעשי הונאות ומעילות, הנחשפות בעתות משבר דרך איתור פעולות "חריגות", החלו בתקופות שבהם העסקים פרחו. מאז פרוץ המגפה בחודש מרץ 2020 עלו פי שלושה הדיווחים על הונאות בתוך ארגונים.

לדוגמה מביא הדוח מעילה שהתרחשה בחברת פרסום ישראלית. לפני מספר חודשים עלו חשדות בדבר פעולות כספיות שביצעה מנהלת חשבונות בחברה. בזכות הפעלת הבקורות הפנימיות ושורה של בדיקות שערכה הנהלת החברה בעת שמרבית מעובדיה (כולל העובדת החשודה) יצאו לחל"ת, התגלה כי אותה מנהלת מעלה בכספי החברה במשך שנים בסך מיליוני שקלים, תוך ניצול גישתה להנהלת החשבונות ולמחשביה.

רו"ח שי מדינה, שותף ומנהל מחלקת הביקורת החקירתית בפירמת פאהן קנה ניהול ובקרה Grant Thornton Israel, שערך את הסקר: "בסיומו של ה'צונאמי הכלכלי' שהביא עמו משבר הקורונה יוגבר קצב חשיפת פרשיות של מעשי הונאות ומעילות מסוגים שונים, שייתכן וכלל לא היו נחשפים כל עוד השווקים נמצאים בתקופת שפע וגאות".

סקר חדש שבדק 100 ארגונים מעיד על זינוק במספר המעילות שנחשפו ב-2020 • איך תרמה לחשיפה היציאה של עובדים לחל"ת, מדוע בישראל שיעור הבכירים שמבצעים הונאות גבוה בהרבה משיעור הזוטרים, ובאיזה מגזר התגלו הכי הרבה מקרים של שוחד ושחיתות?

מספר המעילות שנחשפו כתוצאה מקריסת החברה או כתוצאה מבקשת הקפאת הליכים, הכפיל את עצמו בשנה החולפת. על-פי נתוני סקר חדש, מספר המעילות שנחשפו כתוצאה מאירועים אלה עלה מ-9% בשנת 2019 ל-17% בשנת 2020.

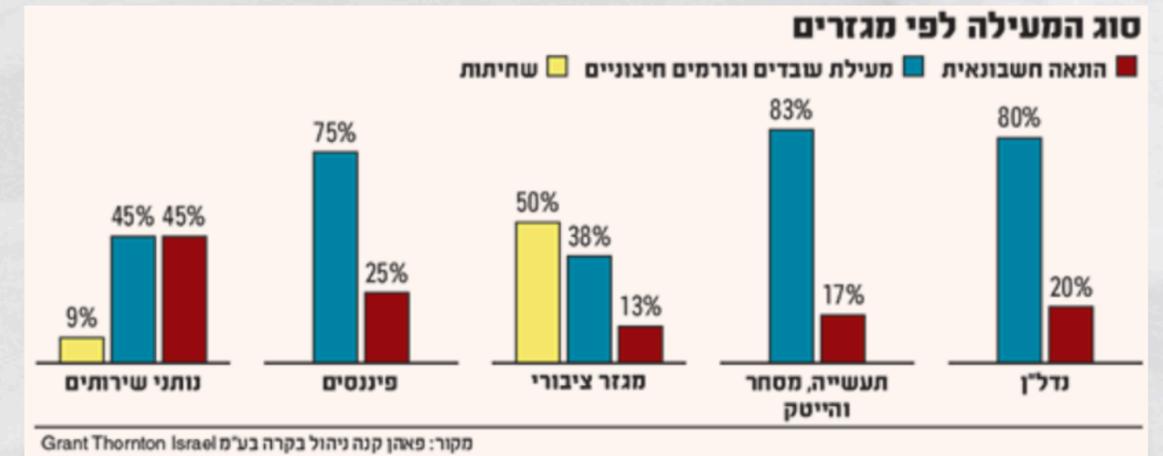
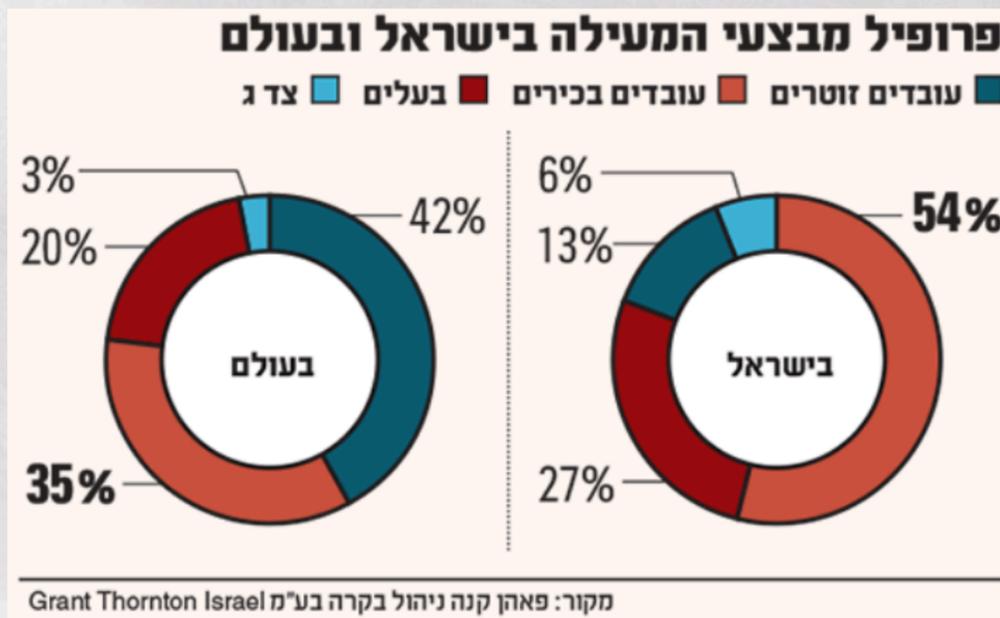
הסקר, שערכה מחלקת הביקורת החקירתית של פאהן קנה ניהול ובקרה, בחן מעל 100 ארגונים, שבחלקם התרחשו אירועי הונאות ומעילות שנחקרו על-ידי מחלקת הביקורת החקירתית של משרד פאהן קנה במהלך 2019 ו-2020 ובחלקן יושרו כלי הביקורת החקירתית לצורך מניעת הונאות ומעילות. עם הארגונים שנבדקו נמנים גופים ממשלתיים, רשויות מקומיות, מלכ"רים, חברות ציבוריות ופרטיות הפועלות במגזרים שונים.

מהסקר עולה עוד כי ב-50% מאירועי המעילות שנבדקו במגזר הציבורי ב-2019-2020 עלו חשדות למעשי שוחד ושחיתות. מנתוני הסקר עולה כי ב-2020 מעילות עובדים מהוות יותר ממחצית מכלל האירועים שנבדקו, כ-59%. רק 18% מן האירועים היוו אירועי שוחד ושחיתות, שבהם בעל תפקיד ניצל לרעה את תפקידו וסמכויותיו כדי להפיק רווח אישי. 23% היוו הונאה חשבונאית, המבוצעת על-ידי הנהלת הארגון כלפי גורמים חיצוניים, בעיקר לצורך שימור מעמדו של הארגון. הונאות מסוג זה כוללות מצגים מעוותים, בכוונת זדון, של מצבו הכספי של הארגון במטרה להונות את ציבור המשקיעים או גורמים הנמצאים בקשר עסקי עם הארגון.

הטיפול: מעדיפים הליך אזרחי על פילי

האם תהליכי בקרת הפנים בחברות הישראליות מספיקים כדי לחשוף את פעולות השחיתות? מן הדוח עולה כי רק כשליש מהמעילות שנחשפו בשנים האחרונות התגלו כתוצאה מיישום בקרות פנים ארגוניות. נתון מעניין נוסף בדק כיצד מגיבות החברות לאחר שנחשפת המעילה. מנתוני הסקר ניתן לראות כי מרבית המעילות מטופלות על-ידי הארגונים בהליך אזרחי (70%).

כשליש מהמעילות שנחשפו בשנת 2020 התגלו כתוצאה מיישום בקרות פנים ארגוניות וכרבע מהן נחשפו כתוצאה מבקרות חיצוניות. מנתוני הסקר ניתן לראות כי בישראל ארגונים נוטים לטפל במרבית אירועי המעילות (70%) תוך פנייה להליך אזרחי. זהו שינוי מגמה, כיוון שבעבר הנטייה הייתה לפתור את האירוע בהליך פנימי בתוך הארגון. נראה כי כיום חברות פחות "מתביישות" לחשוף ברבים אירוע מעילה שהתרחש בקרבן ונוטות לפעול באופן אקטיבי להשבת הכסף שנגנב.

הונאה חשבונאית, מעילה או שוחד ושחיתות

מנתוני הסקר עולה כי מעילות עובדים מהוות את הרוב המכריע של האירועים שנבדקו בענפי התעשייה והמסחר, ההייטק והנדל"ן עם מעל ל-80% מהמקרים. מגזר נוסף שבו בלט נתח מעילות העובדים הוא מגזר הפיננסים (75%). עוד עולה מנתוני הסקר כי באופן טבעי גם בשנת 2020 בלטו במגזר הציבורי חשדות לאירועי שוחד ושחיתות יותר מכל מגזר אחר שנבדק. המגזר שהוביל בתחום הונאות חשבונאיות הוא נותני השירותים עם נתח של 45% ולאחריו מגזר הפיננסים עם נתח של 25%.

הסקר בדק אף את זהות מבצעי המעילות. מן הנתונים עולה כי ארבע מכל חמש מעילות בשנים 2019-2020 בוצעו על-ידי עובדים בכירים בארגון או בעלי מניות ושותפים בחברות. 13% מן המעילות נעשו על-ידי עובדים זוטרים, ו-6 אחוזים נוספים על-ידי צד ג' מחוץ לחברה.

עוד עולה מממצאי הסקר כי 23% ממבצעי המעילות הם בטווח הגילאים 40-49, ואילו 69% ממבצעי המעילות הם בגילאי 50 ומעלה. 8% בלבד ממבצעי המעילות הם בטווח הגילאים 30-39. ממצא זה מתיישב עם פרופיל המועל, שהרי מרבית ההונאות והמעילות מבוצעות על-ידי בעלי הארגון ו/או עובדים בכירים בהנהלת הארגון שצברו ותק רב בהבנת תהליכי העבודה ואיתור נקודות החולשה במערכי הבקרה בארגונים שבהם הם פועלים, וזאת, לצד ריכוז סמכויות וקבלת גישה למערכות הניהוליות של הארגון.

כשהחברה קורסת, ההונאות נחשפות

בסקר שערכה מחלקת הביקורת החקירתית של פאהן קנה ניהול בקרה, בדקנו מעל מאה ארגונים שבחלקם התרחשו הונאות ומעילות שנחקרו על ידנו. בין הארגונים שנבדקו, נמנים גופים ממשלתיים, רשויות מקומיות, מלכ"רים, חברות ציבוריות ופרטיות הפועלות במגזרים שונים.

פורסם באתר גלובס
3.8.21

שי מדינה
שותף, מנהל מחלקת ביקורת
חקירתית

נתון מעניין נוסף מגלה כי 10% מאילו שמבצעים בדיקה פנימית, פונים גם להליך פלילי ומגישים תלונה במשטרה, בעוד ש-80% מאילו שפותחים בהליך אזרחי פונים במקביל גם למשטרה. כדאי לציין שבחלק מן המקרים, ההחלטה לערב את המשטרה היא למעשה דרישה של חברות הביטוח. כמו כן, אם מדובר בחברה ציבורית, אי הגשת תלונה במשטרה עלולה לחשוף את נושאי המשרה עצמם לתביעות. קרוב ל-100% מהגופים שהגישו תלונה במשטרה, פעלו במקביל להשיב את הכסף גם במסגרת הליך אזרחי. לדברי מדינה, מאחר שבישראל מרבית המעילות מבוצעות על-ידי גורמים בכירים בארגון או בעלי מניות, "ההנחה של הארגונים לפיה ניתן יהיה להשיב את הכסף או את חלקו מאותם גורמים בכירים, להם בדרך-כלל קיימים 'כיסים עמוקים', ככל הנראה גורמת לאותם ארגונים לפנות להליך האזרחי על-מנת ולנסות ולהשיב את רוב הכסף".

ישנם מספר שיקולים מהותיים המשפיעים על אופן הטיפול באירוע המעילה: הפנייה להליך אזרחי מאפשרת שליטה טובה יותר על ניהול האירוע, שכן ראשי הארגון יכולים לנהל חקירה עצמאית וממוקדת, תוך שימוש במומחים, במטרה להשקיע את המשאבים הדרושים. כך ניתן גם לנהל ולמזער את החשיפה התקשורתית וזאת בשונה מההליך פלילי המנוהל על-ידי גורמי האכיפה.

ההליך הפלילי יכול לשמש כמנוף לחץ משמעותי ולסייע להתקדמות בתיק האזרחי. הפנייה להליך פלילי מבוצעת בדרך-כלל כאשר קיים אינטרס ציבורי מובהק, והארגון סבור כי ישנו ערך מוסף לפנייה לרשויות האכיפה וליצירת הרתעה.

כשהחברה קורסת, ההונאות נחשפות

בסקר שערכה מחלקת הביקורת החקירתית של פאהן קנה ניהול בקרה, בדקנו מעל מאה ארגונים שבחלקם התרחשו הונאות ומעילות שנחקרו על ידנו. בין הארגונים שנבדקו, נמנים גופים ממשלתיים, רשויות מקומיות, מלכ"רים, חברות ציבוריות ופרטיות הפועלות במגזרים שונים.

כל הפרטים, ואיך זה משפיע על האזרח הפשוט- בריאיון הבא

שודר ברדיו גלי ישראל / 22.8.21

ראשי ערים, כך צריך להילחם בשחיתות המוניציפלית

רשויות מקומיות
שי מדינה

מקומיות שבחירות לבצע חלק מפעילותן ררך תא" גידים עירוניים הנמצאים בשליטתן. התאגידים, שהוקמו במטרה לאפשר לרשות המקומית גמישות ויעילות באספקת שירותים מוניציפליים לאזרח, נמצאים בנקודת המפגש שבין העולם העסקי, שבו הנהלתה מוכתבת על ידי שיקולים של יעילות ורווח – לבין השירות הציבורי, שבו השיקולים המנחים הם שמירה על האינטרס של הציבור. כך נוצר כר פורה להתנהלות שלא על פי כללי מינהל תקינים, המבוססת על ההנחה כי התנהלות התאגיד העירוני כחברה בע"מ תרחיק את פעילותו מעניניהם של גורמי הבקרה והביקורת ברשות.

לראשי הרשויות שנבחרו עתה, ודאי החדשים בתפקידם, יש הזדמנות לנקות את האזרחות ולפתוח דף חדש, בתקופה שבה הם נהנים מאשראי ציבורי רב וחופש פעולה גדול יחסית. בתחום זה אין צורך בנסיים או במהפכות, אלא ביישום שורה של צעדים מוכחים בתחומי הביקורת, שמטוגלים להאיר את הפינות החשוכות של המינהל הציבורי, להגביר את השקיפות ולמנוע את השחיתות הבאה. צעד אחד בדרך לשם הוא חיזוק שומרי הסף ברשות המקומית בתחומי הליבה של הרשות, לרבות בתכנון ובנייה ובתאגידים העירוניים; ובי כללם היועץ המשפטי, גובר הרשות ומהגדרת שות. זאת, באמצעות מתן כלי בקרה כמו הגדרת תפקיד, גיבוש תקינה מינימלית למערך הפיקוח ותיקון מינימלי של המשאבים הנדרשים לביצוע הליך הבקרה.

מהלך נוסף הוא לכלול בתוכנית העבודה של המבקר הפנימי נושאי ביקורת בעלי רמת חשיפה גבוהה לאי-סדרים כספיים ולמעשי שוחד. כמו כן, יש לבדוק נושאים אלו בתדירות גבוהה יותר מנושאים אחרים. כך לדוגמה, במגזרים אחרים נהוג לערוך ביקורת בנושאים מהותיים בתחומי הפעילות אחת לשנתיים.

הרשויות צריכות גם לערוך ביקורת תהליכי כיות ותקופתיות תוך הסתייעות בגורמים מקצועיים המתמחים בתחום, הכוללות בחינת תרחישים של אירועים חריגים הרלוונטיים לפעילות הרשות. בנוסף, ראשי הרשויות צריכים ליצור שקיפות בוועדות לתכנון ובנייה, לרבות בוועדות המשנה, וכן להימנע מלכחן בוועדות המשנה. הדרך למינהל תקין סלולה, כל שנדרש הוא לעלות עליה.

הכותב הוא שותף ומנהל מחלקת ביקורת חקירתית בפאהן קנה ניהול בקרה, Grant Thornton Israel

ישראל לא המציאה את השחיתות המוניציפאלית. זו תופעה עולמית רחבת היקף שפוגעת גם בערים מתקדמות, מתחכמות ועשירות כמו ניו יורק, לונדון, שיקגו ורבות נוספות. הפוטנציאל לשחיתות בערים גדל ככל שהן גדולות והרפכות למעין ישויות עצמאיות, שאחראיות על אוכלוסייה שגולה בקצב מואץ. על פי מחקר של האו"ם, כ-55% מאוכלוסיית העולם היה בערים כיום, ושיעור זה אף צפוי לצמוח ל-68% עד 2050. האקריסטס העירוני הצומח מעמיד בפני נבחריו הציבורי אפשרויות רבות לביצוע מעשי שחיתות, שאבן מתרחשים. ואולם התרומה הישראלית לשחיתות המוניציפאלית מתבטאת בהיקף הבלתי נתפש של התופעה העבירות נעשות בעשרות רבות של רשויות, בהן ערים מרכזיות, ובהקפים כספיים עצומים שמגייסם לעתים למאות מיליוני שקלים.

לראשי הרשויות יש הזדמנות לפתוח דף חדש ולנקות את האזרחות. אין צורך במהפכות, אלא ביישום צעדים מוכחים

הרשויות המקומיות מופקדות על מתן כלל השירותים המוענקים לאזרחים בישראל, ובהם חינוך, רווחה, בריאות, דת, תרבות ופנאי. אמנם, בתחומים רבים הרשויות המקומיות מונחות על ידי מערכת כללים שנקבעו על ידי השלטון המרכזי ומהוות זרוע ביצועית. עם זאת, במרבית התחומים הרשויות המקומיות מחזיקות בסמכויות נרחבות, המשפיעות במישרין על חיי היומיום של התושבים – לעתים באופן מודגש אף יותר מהשלטון המרכזי.

ועדות התכנון והבנייה הן כידוע מוקד מרכזי של השחיתות המוניציפאלית בישראל, והן כיכבו ברבות מהשערוריות שנחשפו בשנים האחרונות. אך צריך לשים לב למוקד שחיתות מוניציפלי מסוג אחר, שנוקד פחות מוכרים וידועים: רשויות

הרתיחה בשוק הקריפטו מביאה את הלבנת ההון למחוזות חדשים ומסוכנים

מאת: רו"ח שי מדינה, 27.04.2021

קשה לעקוב אחר מקור הכספים ולכן קל יותר לגורמים הסוחרים בה לשנע סכומי כסף גדולים ממקום למקום, ולהמיר כל מטבע דיגיטלי שברשותם למטבע קריפטו אחר. נכון לתחילת 2021, מלבד הביטקוין, כולל שוק הקריפטו יותר מ-9,128 מטבעות סחירים הניתנים להמרה, וקיימות למעלה מ-37,763 זירות שבהן ניתן לסחור במטבעות הללו. ניתן לפזר את המטבעות בין כמה ארנקים, למכור אותם ולקבל עבורם כסף מזומן. על כן גובר החשש כי גורמים עברייניים שצברו הון שחור ינצלו את זירת הקריפטו לצורך הלבנת הון.

ה-FATF מגביר את המאבק בהלבנת הון

הלבנת הון היא תהליך של הטמעת רכוש שמקורו בפשיעה אל תוך המערכת הפיננסית הלגיטימית כדי שניתן יהיה להשתמש בו ללא חשש מרשויות האכיפה. לרוב מדובר בכסף שחור, והניסיון להחדירו לתוך מערכת כלכלית מוכרת נעשה תוך השקעתו באפיקים לגיטימיים הנתונים לרגולציה ופיקוח. הלבנת הון קלאסית מתחלקת לכמה שלבים: הכסף השחור שהושג בעבירה מוחדר למערכת כלכלית מוכרת. לאחר מכן יוצרים שכבות הגנה וטשטוש עקבות כדי לנתק את נתיב הכסף. לבסוף, הכסף שכבר "הולבן" מושקע במקורות ונכסים לגיטימיים, דוגמת קניית נדל"ן מניב. ככל שהפעילויות הבלתי חוקיות מוטמעות בכלכלה החוקית, וככל שאלה אינן מופרדות מהפעילות הממסדית, כך קשה יותר לאתר פעילות של הלבנת הכספים.

גופי אכיפה בעולם סבורים כי במקרים רבים, קבלת כספים מעבירות כמו סחר בסמים ומרמה נעשית במטבעות דיגיטליים. אלה פועלים להידוק הרגולציה, אך מטבעות דיגיטליים הנחשבים לחסויים יותר מקשים על עבודתם

מטבעות הקריפטו המובילים, ביטקוין ואת'ריום, רשמו זינוק של מאות אחוזים, שלא נעלם מעיני המשקיעים - וגם מעיניהם של מלביני ההון. ההערכה בקרב גופי האכיפה בעולם, ובהם ארגון FATF העולמי, היא כי במקרים רבים, קבלת כספים מעבירות מקור - כמו עבירות רכוש, סחר בסמים, מרמה, שוחד, סחיטה וסחר בלתי חוקי בנשק - נעשית באמצעות מטבעות דיגיטליים.

הפריצה המתקשרת למערכות של חברת הביטוח שירביט העלתה לכותרות בישראל את אופן תשלום הכופר שדרשו ההאקרים מהחברה. תמורת אי-פרסום המידע שנגנב, תבעו הפורצים 50 מטבעות ביטקוין ששוויים כמיליון דולר. גם ענקית האלקטרוניקה פוקסקון, המרכיבה בין היתר את מכשירי האיפון, חוותה לאחרונה מתקפת כופרה, והאקרים דרשו ממנה 1,804 מטבעות ביטקוין (כ-34 מיליון דולר).

מטבעות דיגיטליים הם למעשה קבצים מקודדים המאוחסנים בארנק דיגיטלי, שאליו ניתן לגשת באמצעות מחשב, טלפון נייד או אפילו להדפיס את הקוד ולאחסנו. הארנק הוא האמצעי היחיד שנדרש כדי להתחיל ולסחור במטבעות, וכדי להקים ארנק נדרשת כתובת דוא"ל בלבד. המטבעות מאפשרים למשתמשים להיעזר במערכת כספים דיגיטלית לצורך מסחר אנונימי, שבמרבית המקרים אינו כפוף למנגנוני פיקוח רגולטוריים.

הונאות הפונזי הגיעו לעולם הקריפטו

זירת המטבעות הדיגיטליים הנסחרים משמשת בסיס לצמיחת הונאות חדשות בהיקפים גדולים. בעשור האחרון חלק הולך וגדל מהונאות הפונזי הגיע גם לעולם הקריפטו. בדומה להונאות פונזי "קלאסיות" שבהן מבצעי ההונאה משכנעים את לקוחותיהם להשקיע בנכס פיקטיבי שאינו קיים, בהונאת פונזי בעולם הקריפטו הנכס הפיקטיבי משנה את פניו למטבע וירטואלי שאינו קיים באמת.

ככל שכמות המטבעות הדיגיטליים הסחירים גדלה, כך צומחות זירות המסחר בעולם, שמשמשות במודלים חדשניים המספקים למשקיעים דרכים רבות ליצירת הכנסה פסיבית. רובן המכריע של אותן זירות מסחר אינו נתון לפיקוח רגולטורי, ולכן ישנה סכנה כי הן יהוו פלטפורמה להונאות פונזי. חלק מבורסות המסחר מפתחות בעצמן מטבעות קריפטו ומעודדות משקיעים לרכוש אותן.

במקרים אלה יציעו למשקיעים להחזיק במטבעות הללו לתקופה מסוימת, או להלוות מטבעות שונים, לכאורה תמורת תשואה שנתית גבוהה – עד שלפתע מקימי הבורסה סוגרים את האתר ונעלמים עם השלל. כך, שיטת ההונאה נשארת בעינה, אך הזירות שבהן היא מתקיימת הן חדשות ובעלות פוטנציאל להפסד גבוה יותר.

כחלק מהמאבק העולמי בהלבנת הון, ביוני 2019 אישר ארגון ה-FATF את תיקון הסטנדרטים הבינלאומיים. לפיהם, כל מדינה מחויבת בהחלת רגולציה למאבק בהלבנת הון ומימון טרור בנוגע לפעילות בנכסים וירטואליים. ההנחיות נועדו לסייע למדינות ולגופים הפועלים בשוק הקריפטו להבין את החובות המוטלות עליהם, לצורך יישום אפקטיבי של דרישות הארגון. כמו כן נקבע כי יש להטיל סנקציות משמעותיות על גופים שאינם עומדים בהנחיות אלה.

בישראל הרשות לאיסור הלבנת הון פועלת לא מעט להידוק הרגולציה. באוקטובר 2018 נכנס לתוקפו התיקון בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים בקשר למתן שירותים בנכס פיננסי. ההגדרה של "שירות בנכס פיננסי" באה להחליף ולהרחיב את המונח "שירותי מטבע", שהוגדר בחוק איסור הלבנת הון. זו כוללת את כל הפעולות והשירותים הנעשים בנכסים פיננסיים דרך עיסוק שאינם מתן אשראי.

עם הנכסים הפיננסיים שהתווספו להגדרה נמנה גם מטבע וירטואלי, מתוך כוונה לאפשר פיקוח גם על מתן שירותים פיננסיים בהם. הפיקוח עלה מדרגה עם אישורו לפני כחודש של נוסח התיקון לצו איסור הלבנת הון ומימון טרור על ידי ועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת. התיקון מרחיב את החובות הכלולות בו גם לגבי נותני שירותים בנכסים פיננסיים כהגדרתם בחוק, וכן מחיל אותן לראשונה על גופים המעניקים שירותים במטבעות וירטואליים. המשמעות היא שכל הגופים העוסקים במתן שירותים בנכסים וירטואליים יידרשו לבצע הליך זיהוי מלא לכל צד בעסקה, ובמידה שנותן השירות יזהה פעילות חשודה – יהיה עליו לדווח עליה לרשות לאיסור הלבנת הון.

על אף הידוק הרגולציה, בעידן הטכנולוגי של המאה ה-21, ישנם מטבעות דיגיטליים רבים הנחשבים לחסויים יותר ומקשים את המעקב אחר זהות בעל הארנק. כך, לדוגמה, סוחרים ממירים את הביטקוין למטבע MONRO, בשל הקושי לעקוב אחר פעולות העברה וקבלה המתבצעות בו, כמו גם על סכומי הפעולות בו. זאת בהשוואה למטבעות אחרים כמו ביטקוין ואת'ריום, שפרטים על אודות הפעולות בהם חשופים לכל.

Fahn Kanne
 Grant Thornton

**הרתיחה בשוק הקריפטו מביאה את הלבנת ההון
למחוזות חדשים ומסוכנים**

גופי אכיפה בעולם סבורים כי במקרים רבים, קבלת כספים מעבירות כמו סחר בסמים ומרמה נעשית במטבעות דיגיטליים. אלה פועלים להידוק הרגולציה, אך מטבעות דיגיטליים הנחשבים לחסויים יותר מקשים על עבודתם.

שי מדינה, שותף, מנהל מחלקת ביקורת חקירתית
פאהן קנה ניהול בקרה

כלכליסט

רו"ח שי מדינה, 'הברחת נכסים' 28.01.2021

אקדמיה ת"א
לשכת עורכי דין - מסחר וסניג
-ראשונים- לתפקיד- לתפקיד-

פאהן קנה
Academy

חברת שרר בלשנה
TLV DISTRICT
מחוז תל אביב
לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAELI BAR ASSOCIATION

מרצה אורח:

רו"ח שי מדינה

שותף, מנהל מחלקת ביקורת חקירתית
משרד רו"ח פאהן קנה

מדבר על: הברחת נכסים -

חקירת אירועי הברחת נכסים ואיתור נכסים שהוסתרו

28.01.21 | יום חמישי | 17:00-18:30

ההרצאות אורח ללא עלות ובשידור חי בעמוד הפייסבוק של מחוז תל אביב

לחצו להרשמה

ללא עלות

facebook
מחוז תל אביב

LIVE

חברת שרר בלשנה
TLV DISTRICT
מחוז תל אביב
לשכת עורכי הדין בישראל

אך לא רק העובד שמעל נמצא בסכנה. חוק החברות מטיל על נושאי המשרה בחברה ובהם הדירקטורים, את חובת הזהירות. תחת עילה זו, הוגשו כבר מספר תביעות כנגד דירקטורים בארגונים שבהם בוצעה המעילה בטענה של העדר פיקוח מצדם שתרמה ליצירת סביבת עבודה בלתי מבוקרת. במקרים אלו הדירקטורים נתפסו כמי שהתרשלו בתפקידם. לדוגמה, בפרשת בית ההשקעות "אפולו" נגרמו למשקיעים הפסדים כתוצאה משורה של מעשי מרמה והונאה ע"י מי שעמד בראש בית ההשקעות, ונתבעו מנכ"ל החברה, הדירקטורים וגורמים נוספים. בפסק הדין שניתן ע"י בית המשפט המחוזי ביולי 2017 וכן בפסק הדין על הערעור שהוגש לבית המשפט העליון ביולי 2019 נקבע כי על הדירקטור מוטלת האחריות לנזק שנגרם היות ופעל ברשלנות תוך הפרת חובת האמון.

האחריות לאיתור ולמניעת מעילות מוטלת בראש ובראשונה על הנהלת החברה שמחובתה לדאוג למיסוד תהליכי עבודה נאותים, הטמעת נורמות התנהגות וקיום בקרות שוטפות. להתרחשותה של מעילה ישנה השפעה אסטרטגית על הארגון, שכן היא עלולה לפגוע בכושר הייצור שלו, בשמו הטוב וכן להשפיע על מורל העובדים. כדי למנוע זאת, על הנהלת הארגון לפעול במסגרת תוכנית רב שנתית למניעת הונאות ומעילות, הכוללת: מיסוד קוד אתי, קו חם לתלונות עובדים, מיפוי כלל הסיכונים הרלוונטיים בתהליכי העבודה השונים תוך התמקדות באיתור החולשות והפרצות במערכת הבקרה, בחינת תרחישי הונאות ומעילות כחלק מבדיקות עומק וכן מתן המלצות לשיפור הבקרות.

כלי עיקרי בסיוע לאיתור חשיפות בארגון הוא סקר סיכוני מעילות, שאת יישומו הדירקטוריון צריך לדרוש מהנהלה. סקר חשיפה להונאות ומעילות מאפשר צמצום החשיפות למעילות באמצעות תהליך מובנה של זיהוי התהליכים שבהם רמת הסיכון גבוהה והתמקדות בהם.

על הנהלה לדאוג שמעילות לא "יטואטאו מתחת לשטיח" ויטופלו לעומק בכדי לחזק את ההרתעה בארגון ולהטמיע נורמה של אפס סובלנות במקרים כאלו. חשוב להתמקד לא רק בתביעת המועל, אלא באיתור "תפוחים רקובים נוספים", שייתכן וימצאו במהלך החקירה.

במיוחד בעיתות משבר עולה הסיכוי למעילות. במקרה שהן מתגלות, לא רק העובד נמצא בסכנה, גם הדירקטורים שלא יישמו את חובת הזהירות. ההנהלה צריכה לדאוג שדברים לא יטואטאו מתחת לשטיח

אחת מהתופעות שנחשפו בעקבות המשבר הכלכלי שהביאה עימה הקורונה היא גילוי מעילות שמתבצעות בחברות. לא בכדי אנו נחשפים ליותר מעילות דווקא בעיתוי זה. ההיסטוריה מלמדת כי מעילות מתגלות במיוחד בעתות משבר, שכן אז מנהלי החברות בוחנים את התהליכים העסקיים בכדי לצמצם דליפות כספים מיותרות. מנתונים של פירמת ראיית החשבון פאהן קנה ניהול בקרה, עולה כי מאז פרוץ המגיפה בחודש מרץ האחרון עלו פי שלושה הדיווחים על הונאות בתוך ארגונים.

בתוך כך, לאחרונה נחשפו מאות מעילות בהיקף נרחב, רובם התגלו על רקע המגפה. כך לדוגמה, בחברת "וויירקארד" הגרמנית, עלו חשדות להונאת ענק שהתרחשה במשך שנים ושבמסגרתה ביצעה החברה שורה של הונאות חשבונאיות, לרבות מצגי שווא וייפוי הדוחות הכספיים. דוגמה נוספת הייתה בישראל, כאשר בחברת "מקסימדיה" עלו חשדות אודות מעילה בסך מיליוני שקלים שבוצעה לכאורה, על ידי מנהלת חשבונות בחברה. מעילה זו התגלתה רק לאחר בדיקות פנימיות שנערכו ובעת שמרבית מעובדיה נמצאו בחל"ת.

מי הם המועלים הפוטנציאליים? מסקר שערכה הפירמה, התגלה כי 72% ממבצעי המעילות בישראל היו עובדים בכירים בארגון. עוד נמצא כי היקף הנזק הכספי ברובן המכריע של המעילות שבוצעו על ידי גורמים בכירים בארגון עמד על יותר ממיליון שקל.

וואלה! NEWS

התגלתה מעילה בחברה? גם הדירקטורים בסכנה
ההיסטוריה מלמדת כי מעילות מתגלות במיוחד בעתות משבר, שכן אז מנהלי החברות בוחנים את התהליכים העסקיים בכדי לצמצם דליפות כספים מיותרות.

רו"ח שי מדינה
שותף, מנהל מחלקת ביקורת חקירתית
פאהן קנה ניהול בקרה

רו"ח יוסי גינוסר
מנכ"ל
פאהן קנה ניהול בקרה

הווירוס יטהר את השטח? "מאז מארס עלו פי שלושה הדיווחים על הונאות בארגונים"

מאת: רו"ח שי מדינה, 08.06.2020

גם בישראל, רוב מבצעי המעילות (72%) ב-2018-2019 הם עובדים בכירים בארגון או בעלי מניות ושותפים בחברות - כך עולה מסקר שערך רו"ח שי מדינה, שותף ומנהל מחלקת הביקורת החקירתית בפירמת פאהן קנה Grant Thornton Israel בקרב כ-120 חברות ישראליות.

הסקר בחן ארגונים שבחלקם התרחשו אירועי הונאות ומעילות שנחקרו על ידי מחלקת הביקורת החקירתית של פאהן קנה (משרד רואי החשבון השישי בגודלו בארץ) ב-2018 ו-2019, ובחלקם יושמו כלי הביקורת החקירתית לצורך מניעת הונאות ומעילות. עם הארגונים שנבדקו נמנים גופים ממשלתיים, רשויות מקומיות, מלכ"רים וחברות ציבוריות ופרטיות הפועלות מתחומים שונים, כמו מסחר, תעשייה, נדל"ן, פיננסים והיי-טק.

הפרופיל של מבצע ההונאות הישראלי שונה מזה שנמצא בסקר עולמי שבוצע על ידי ACFE (ארגון בוחני המעילות העולמי), שלפיו רק כמחצית מהמעילות מיוחס לעובדים בכירים או בעלי מניות ושותפים, ואילו 43% מהמעילות מיוחסות דווקא לעובדים זוטרים (לעומת 17% בישראל). בנוסף, בעוד בישראל 88% ממבצעי המעילות הם גברים; בסקר העולמי - 69% מהמעילות בוצעו על ידי גברים.

משפצים את הדו"חות

אחת מתופעות הלוואי האפשריות של המשבר הכלכלי שנוצר בעקבות וירוס הקורונה היא עלייה במספר המעילות בחברות. ככל שיש יותר עובדים שמצבם הכלכלי הורע - כך גם התמריץ להונאות עולה.

72% ממבצעי המעילות בישראל הם עובדים בכירים בארגון, וב-9% מהמקרים המעילה אותה על רקע קריסה של חברה - כך עולה מסקר של פירמת ראיית החשבון פאהן קנה ■ "כמות הפניות שמגיעות אלינו מאז תחילת המשבר, ובהן חשדות מסוגים שונים, גבוהה בהרבה מבימים רגילים"

ד"ר פרנק טאסון, המפקח לשעבר של בתי הספר במחוז רוזלין בלונג איילנד, ניו יורק, היה איש מקצוע עם קבלות שניהל תיכון והצליח בכישוריו להביא אותו להישגים שאפילו תורגמו לעלייה במחירי הבתים באזור, שנהפך למוקד משיכה של אוכלוסייה איכותית. ואולם מאחורי הקלעים התרחשה במקביל המעילה הגדולה בתולדות מערכת החינוך האמריקאית.

הסרט "חינוך רע" שיצא השנה מבית HBO בכיכובו של יו ג'קמן, מראה איך על פני שנים, טאסון וסגניתו העלימו 11 מיליון דולר מכספי ציבור לאט ובשיטתיות. הם רכשו בתים יקרים, נסעו לחופשות יוקרתיות וחיו ברמה גבוהה. בסופו של דבר השניים נתפסו ב-2004 בזכות תלמידה שרצתה לכתוב בעיתון בית הספר על מיזם שקידם התיכון - ועם החפירה במספרים היא חשפה את התרמית.

טאסון לא המציא את השיטה, אבל המקרה שלו מראה איך אפשר - עם קצת תחכום והרבה אדישות מצד מי שהיו צריכים לפקוח עין ולשמור הרבה יותר מקרוב על כספי ציבור - להישאר תקופה ארוכה מתחת לרדאר. בנוסף, העובדה שטאסון וסגניתו היו בכירים בבית הספר, איפשרה להם לשחק עם הקופה בלי הפרעות.

מדינה מציין כי מעילות המבוצעות על ידי גורמים זוטרים בארגון בדרך כלל מטופלות בהליכים פנימיים, בשל הבנה של ארגונים כי הסיכוי לראות את כל הכסף שנגנב אינו גבוה, ואין טעם לפנות להליכים משפטיים. לעומת זאת, במקרה של מעילות המבוצעות על ידי בכירים, יש סיכוי גדול יותר שנראה הליך אזרחי - מתוך הבנה שיש "כיס עמוק" שיהיה אפשר לתבוע.

מדינה נותן לדוגמה שלושה מקרים: אחד לפני כחמש שנים, ושני מקרים התרחשו בשנתיים האחרונות - של שלוש חברות מתחומים שונים, שבהם השיטה היתה דומה, ולדבריו מאפיינת מעילות בהיקפים גדולים. מדובר במנהלים שגנבו כספים באמצעות אמצעי תשלום, תוך שימוש בסעיפי הוצאות פיקטיביות (למשל, באמצעות הפקת צ'ק לספק פיקטיבי או באמצעות העברה בנקאית הרשומה כנגד סעיף הוצאות כללי), אך שמכיוון שהיה מדובר בהיקפים גדולים, היו חוסר התאמות בדו"ח הכספי והיה צריך "לשפץ" אותו.

כך למשל, במקרה אחד, כדי לחפות על ירידה בשווי של "נכסים פיננסיים", המנהל הבכיר ניפח את שווי המלאי. על החשבת שמתחתיו הוא הרעיף הטבות כדי שתהיה הסכמה בשתיקה למעשיו. בכל שלושת המקרים, אותו בכיר התחיל לעבוד בחברה כשהיתה קטנה והיתה לו גישה למהלכים כספיים, וכך כשהחברה גדלה - נשארו לו ההרשאות והוא יכל לבצע את ההונאה. לדברי מדינה, כיום יש בארגונים תהליכי בקרה שאמורים לטפל במקרים כאלה, אף שכפי הנראה בשלושת החברות האמורות - ואולי בעוד הרבה נוספות - בקרות אלה לא יושמו באופן מלא.

ואולם מדינה מצביע על זווית נוספת, שלפיה בתקופות שפל, כשעסקים נקלעים להפסדים ומצוקות אשראי, יש סיכוי גבוה יותר לחשיפה של מעילות והונאות שנעשו דווקא בתקופות שבהם העסקים פרחו. לדבריו, כשהשוק עולה והחברות פורחות, קשה יותר לשים לב להונאות לעומת מצב שבו מתחילים קשיים, חסר כסף במערכת ומנהלי חברות בודקים בקביעות תהליכים עסקיים בתוך הארגון, כדי לחפש מקורות תקציב. זאת, לצד עלייה בסכסוכים בין שותפים שמביאים לכך שהם מתחילים לבדוק אחד את השני. הדוגמה הבולטת ביותר לכך היא התרמית של ברני מיידוף, שהבטיח במשך שנים למשקיעים תשואה גבוהה - והמשבר הפיננסי של 2008 עצר את הזרמת הכספים להשקעות חדשות, וחשף את הונאת הפונזי שביצע.

לפי הסקר של פאהן קנה, טיפים והלשנות מסייעים לשליש ממקורות איתור המעילה, כאשר ב-9% מהמקרים המעילה אותרה על רקע קריסה של חברה. "כמות הפניות שמגיעות אלינו החל במארס ובהן חשדות מסוגים שונים גבוהה פי שלושה מבימים רגילים", אומר מדינה.

לפי הסקר, המגזרים שבהם בלטו מעילות עובדים, מכלל האירועים שנבדקו, הם מגזר הפיננסיים וענף הנדל"ן. בנוסף, באופן לא מפתיע קיים מתאם חיובי בין פרופיל מבצע המעילה לבין היקפה - בעוד שבמרבית אירועי המעילות המבוצעות על ידי עובדים זוטרים, היקף הנזק הכספי נמוך מ-500 אלף שקל; ברובן המכריע של המעילות המבוצעות על ידי גורמים בכירים בארגון - היקף הנזק הכספי הוא יותר ממיליון שקל.

TheMarker

הווירוס יטהר את השטח? "מאז מארס עלו פי שלושה הדיווחים על הונאות בארגונים"

72% ממבצעי המעילות בישראל הם עובדים בכירים בארגון, וב-9% מהמקרים המעילה אותה על רקע קריסה של חברה - כך עולה מסקר של פירמת ראיית החשבון פאהן קנה.

"כמות הפניות שמגיעות אלינו מאז תחילת המשבר, ובהן חשדות מסוגים שונים, גבוהה בהרבה מבימים רגילים"

רו"ח שי מדינה
שותף, מנהל מחלקת
ביקורת חקירתית
פאהן קנה ניהול בקרה

שי בערוצי הטלוויזיה והמדיה

ישראל בידור, קניות ברשת והונאות
02.2025

ערוץ הכלכלה, פרשת הונאה חמורה באינטל ישראל
05.06.2025

ערוץ הכלכלה, פרשיית צ'רלי ג'אביס
03.04.2025

שי בערוצי הטלוויזיה והמדיה

כאן 11, תרמיות פירמידה
25.06.2021

ערוץ 14, הונאת הפונזי הגדולה בישראל
04.01.2023

'הערב ב-7', קווים להונאות פונזי
06.05.2015

'לילה כלכלי', הונאות ומעילות בתאגידים
14.02.2016

פודקאסטים של שי

N12

פודקאסטים / duns 100 / BUSINESS

עבריינות הרשת בעידן הבינה המלאכותית

ה-AI הביא איתו יתרונות אך גם חסרונות. מהבולטים שבהם הוא הנגשת יכולות לעברייני רשת לבצע הונאות ומעילות בצורה פשוטה ומקצועית יותר. שי מדינה, ר"ח ומשפטן, שותף ומנהל מחלקת הביקורת החקירתית בפאהן קנה ניהול בקרה מקבוצת Grant Thornton Israel, מסביר את ההבדלים בין הונאה למעילה, האופן שבו מנצלים AI כדי לרמות אנשים תמימים ואיך ניתן להסתייע ב-AI לעצירת פעילות עבריינית

שי מדינה • Duns 100 • במימון Duns 100
פורסם: 17:03, 05.06.24

שי מדינה, שותף ומנהל מחלקת הביקורת החקירתית בפאהן קנה ניהול בקרה | צילום: אסנת הרסננסקי, יחסי ציבור

N12

פודקאסטים / duns 100 / BUSINESS

אלה הסימונים שמתריעים על מעילה או הונאה בעסק שלכם

יש כמה פעולות מחשידות כשמתרחשת מעילה או הונאה בעסק שלכם, ויש כמה פעולות שצריך לבצע כדי למנוע אותן. רואה חשבון שי מדינה, שותף ומנהל מחלקת ביקורת חקירתית במשרד פאהן קנה, ואריאל ויינר, מנהל תחום מניעת הונאות ומעילות בפאהן קנה, בפודקאסט שמסביר אילו פעולות של עובדים או מנהלים מדליקות מרות אדומות, כיצד ניתן לאתר מעילות והונאות בעסק, ולמנוע אותן

אריאל ויינר ושי מדינה • Duns 100 • בחסות Duns 100
פורסם: 16:40, 31.08.22

שי מדינה

אריאל ויינר

11 שיתופים 155 🥰👍👎👏

כל התגובות

Yelena Leibovitch
עצוב ממש לקרוא. יהיה זכרו ברוך.
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 1

Ben Wilkomirski
איש מדהים ויקר, תהיה מנוחתו עין
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 1

Ilona Cohen
עצוב מאוד 💔 אדם ואיש מקצוע משכמו ומעלה.
תנחומים למשפחתו. יהי זכרו ברוך.
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 1

Bella Jenudi
ברוך דיין האמת.
יהי זכרו ברוך.
כל כך עצוב.
תנחומים למשפחתו ולחבריו.
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 1

Noa Eliyahu
אבידה גדולה, מעבר למקצועיותו, שי היה אדם נעים
ואהוב! יהי זכרו ברוך 😔
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 1

אלינה פרנקל רונן
ברוך דיין האמת. בלתי נתפס איזו אבדה גדולה. חיבוק
גדול למשפחת פהאן קנה ולמשפחת מדינה. שי היה
אדם מיוחד איש מקצוע ומנטש אמיתי
יהי זכרו ברוך
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 1

תגובה בתור פאהן קנה Grant T... 📷

11 שיתופים 155 🥰👍👎👏

כל התגובות

Daniel Harel
ברוך דיין האמת.
איש נעים, מקצוען, צנוע.
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 2

Lin Lesner Abir
האיש וחוש ההומור, תמיד מדבר בגובה העיניים.
עצוב מאוד!
ברוך דיין האמת.
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 1

Adva Hashash
לא מעכלתתת .. איזה עצוב ..
איש יקר ואהוב
איזו זכות הייתה לי ללמוד ממנו ולעבוד איתו
אבידה קשה
יהי זכרו ברוך
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 1

הצגת תשובה אחת...

Yasmin Hadar
איזו בשורה כואבת, היתה לי הזכות לעבוד עם שי,
האיש שלכל מקום אליו הוא מגיע הוא כובש את כולם
עם הכריזמה וההומור הייחודי שלו, איש מקצוע מדהים
ואנושי כל כך. יהי זכרו ברוך 🙏🙏
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 1

Meital Ben Vakil
כמה עצוב 😔 היה קודם כל בן אדם מדהים
מקצוען אמיתי ואיש טוב שהיה כיף לעבוד איתו. 💔
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 1

תגובה בתור פאהן קנה Grant T... 📷

11 שיתופים 155 🥰👍👎👏

כל התגובות

Anastasia Admon
איזה עצוב(((מקצוען, לב ענק, מנהל משורה ראשונה!!
כבוד גדול היה לעבוד איתך!! לא נשכח 💔
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 5

Michal Tehila
לא מאמינה ששייקה האיש והאגדה כבר לא איתנו.
אין מילים לתאר את האובדן.
הוא כבר כ"כ חסר לי 💔
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 2

Izhar Kanne
אבל. כבד על בית פאהן קנה
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 8

ישראל גבירץ
בשורה קשה וכואבת למשפחתו ולמשפחת פאהן קנה
כולה. חבר ואיש מקצוע מהמעלה הראשונה. יחסר לי
באופן אישי ויחסר לכולנו. ברוך דיין האמת.
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 3

Imri Tzaidi
איש מדהים
יהי זכרו ברוך
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר 2

תגובה בתור פאהן קנה Grant T... 📷

פאהן קנה Grant Thornton Israel
פורסם על ידי Noa Eliyahu · 17 בפבר' 20

פירמת פאהן קנה Grant Thornton Israel מודיעה בצער רב על פטירתו בטרם עת של רו"ח שי מדינה ז"ל. שי היה אדם ערכי, בעל חשיבה חדה וראייה רחבה, אשר הוביל ביד רמה את תחום הביקורת החקירתית בישראל. מומחיותו של שי כללה מניעת הונאות, מעילות ועבירות צווארון לבן וביצוע ביקורות חקירתיות מורכבות ורגישות בעבור גופים רבים מהמגזר הציבורי והעסקי.

במסגרת פעילותו שימש מומחה מטעם בית המשפט בהליכים משפטיים, וכן כתב חוות דעות מקצועיות בתיקים כלכליים מורכבים, כל זאת תוך שמירה על ערכים של אנושיות וישרה. מעבר לעשייתו המקצועית הענפה, שי היה איש של אנשים, אהוב על כולם וחבר שתמיד ידע להושיט יד, ליעץ ולתמוך. ואי אפשר שלא להתייחס לחוש ההומור הייחודי לו, אשר האיר כל חדר והשאיר חותם בלב לכל הסובבים אותו.

כולנו מחבקים את משפחתו, אשתו טלי והבנים איתי ואופיר ומשתתפים בצערם העמוק. יהי זכרו ברוך.

Fahn Kanne
Grant Thornton

פירמת פאהן קנה Grant Thornton Israel מודיעה בצער רב על פטירתו בטרם עת של רו"ח שי מדינה ז"ל

דף הבית | דף לוח בקרה מתקדם | יצירה | התראות | דף

1 **Ori Azuelos** **יהי זכרו ברוך** 🙏 **עצוב ממש**
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Eran Levy** **עצוב מאוד**
יהי זכרו ברוך 🙏
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **אילנה שכניק** **יהי זיכרו ברוך**
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **מודעות 24 שעות - אקטיב ויזין בעמ** 🙏 **מעקב**
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Tzivyon Lahat** **נזכור אותו תמיד בהערכה ובכבוד. אדם מדהים.**
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Eden Golfur** **יהי זכרו ברוך** 🙏❤️
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Noam Farkash** **זכינו להכיר ולעבוד עם מקצוען חד ומבריק ומעבר להכל חבר טוב עם הומור מיוחד ולב גדול, קשה לעכל שהוא איננו. יהי זכרו ברוך** 🙏💔🥲
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **תגובה בתור פאהן קנה** Grant T...

1 **Eviatar Rada** **איש יקר ואהוב!**
משתתף בצער המשפחה 🙏
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Guy Shemer** **בשורה קשה**
יהי זכרו ברוך
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Avi Liberman** **ברוך דיין האמת. איזו בשורה עצובה**
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Yuval Ben Arieh** **זכיתי לעבוד בניהול שי, איש שיחה, צנוע, בגובה העיניים, ועם הרבה הומור. משפחה יקרה שלא תדעו עוד צער** 🙏❤️
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Veronika Starodubsky Menuhin** **כמה עצוב! יהיה זכרו ברוך**
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Or Toledano** **שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר** 💔

1 **Tania Rodman** **כמה עצוב**
תנחומים למשפחה
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **תגובה בתור פאהן קנה** Grant T...

1 **Moran Anicca Simana Klein** **אבידה גדולה**
כמה עצוב 💔
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Erez Gueta** **אוהד מוביל**
וואו, שלא ידעו צער
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Hila Alon** **עצוב ממש לשמוע. ברוך דיין האמת.**
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **צחי יוסטר** **ברוך דיין האמת**
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Roy Meyer** **לא נתפס!**
יהי זכרו ברוך 🙏
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Adi Avinoam** **ברוך דיין האמת.**
אבידה גדולה 🙏
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Hila Henig** **ממש עצוב לקרוא. יהי זכרו ברוך**
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **תגובה בתור פאהן קנה** Grant T...

1 **איתי פיירמן** **שי מדינה חבר יקר. בן אדם לפני הכל!!! כואב מאוד** 🙏
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Michal Namatayof** **אדם משכמו ומעלה.**
ברוך דיין האמת
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Ofri Rom** **עצוב מאוד, יהי זכרו ברוך**
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Malca Dror** **עצוב מאוד לשמוע. תנחומי למשפחה ולחברים. יהי זכרו ברוך**
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Sonya Bolandi** **כואב הלב על אובדן של איש יקר משתתפת בצער המשפחה. יהיה זכרו ברוך.**
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Lian Cohen** **בשורה קשה וכואבת. עצוב כל כך** 🙏💔
יהי זכרו ברוך
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Racheli Moscovich Shraga** **נשבר הלב אבדה עצומה.**
יהי זכרו ברוך.
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **תגובה בתור פאהן קנה** Grant T...

1 **חן גברא** **הלב נשבר** ❤️❤️ **זכיתי לעבוד עם שי היקר ולמדתי ממנו המון! איש מקצועי, מקסים, מיוחד ובעל כריזמה וחוש הומור ייחודי ומעל הכל אנושי ובעל לב אבידה קשה**
ברוך דיין האמת 🙏
תנחומים למשפחה 🥲
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Rotem Buria Shmool** **לקרוא ולא להאמין.. איש יקר ומדהים.. עצוב מאוד!!** 🙏
יהי זכרו ברוך 🙏
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

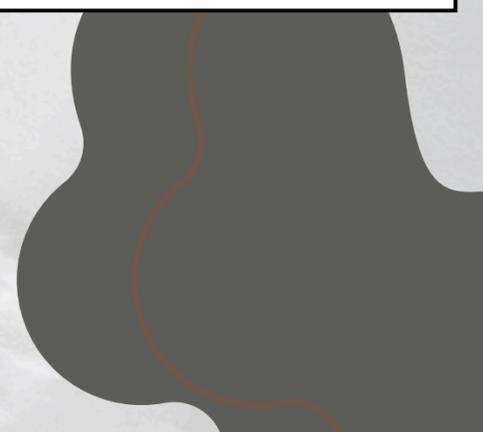
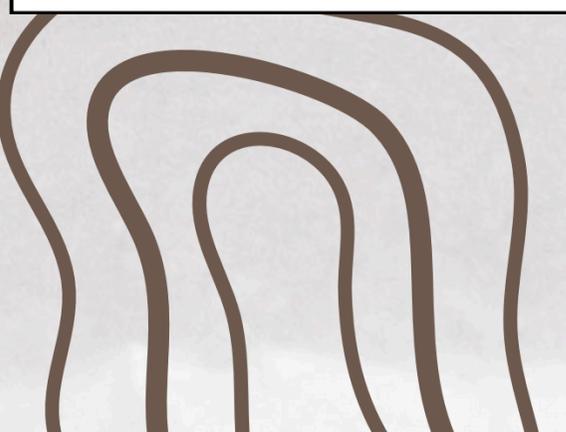
1 **Ortal Tziyoni Fiorentino** **איש מקסים, מקצועי ומרתק.. יהי זכרו ברוך..** 🙏
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Naama Korenberg** **לא נתפס** ❤️ **שי יחסר לי מאוד. יהי זכרו ברוך** 🙏
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **David Kaniel** **זכיתי להכיר, לעבוד וללמוד מאדם מקצועי ומדויק, ובעיקר אדם אמיתי עם לב גדול. קשה להשלים עם הבשורה. יהי זכרו ברוך.**
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **Eitan Shabi** **יהי זכרו ברוך**
שבוע אחד **אהבה** תשובה הסתר

1 **תגובה בתור פאהן קנה** Grant T...

יריב חלדאר ת.נ.צ.ב.ה
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

Yazan Zoabi ברוך דיין האמת.
יהי זכרו ברוך.
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

Einat V Menashe יהי זכרו ברוך!
עצוב מאוד
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

Vicktoria Ashkenazi Aflalo עצוב מאוד. ברוך דיין האמת
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

Lital Golan עצוב וכואב מאוד יהי זכרו ברוך
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

אבי ברמן ברוך דיין האמת!
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

Marin Dayan בשורה מצערת מאוד. יהי זכרו ברוך
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

תגובה בתור פאהן קנה Grant T...

Hila Bruchim Mizan איש יקר 🙏 משתתפת בצער המשפחה
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

Dafna BP בן כמה הוא היה?
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

Avivit Schecroun הלם שלא ניתן לעיכול 😞
היתה לי הזכות לעבור איתו, לצחוק בלי סוף על כל שטות וללמוד ממנו כל כך הרבה.
אבידה עצומה ❤️
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

Yossef Ababsi עצוב!
משתתף בצער המשפחה
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

Doron Hayut ת.נ.צ.ב.ה.
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

יריב חלדאר ת.נ.צ.ב.ה
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

Yazan Zoabi ברוך דיין האמת.
יהי זכרו ברוך.
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

תגובה בתור פאהן קנה Grant T...

Diana Shambi Sinay עצוב מאוד..אדם עם לב ענק,חיוך תמידי..תמיד כל כך מקצועי כל כך נעים..יהי זכרו ברוך!
שבוע אחדלייק תשובה הסתר 1 😞

Adam Battat ממש עצוב, איש מאוד מקסים, שלא יצא לי לעבוד איתו ❤️ יהי זכרו ברוך
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

Oshrit Eshed נעתקה הנשימה לבשורה 😞 כמה עצוב עצוב נורא. בן אדם לפני הכל והיה בו כל כך הרבה מקצועיות והומור והכל בגובה העיניים תמיד!
ברוך דיין האמת
תנוחמו משמיים משפחה יקרה 🙏❤️
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

Naor Schiff עצוב וכואב מאוד. משתתף בצער המשפחה
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

Pnina Albahari Kimhi עצוב לשמוע. משתתפת בצער המשפחה 😞
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

Liron Cohen כל כך עצוב 😞 יהי זכרו ברוך. משתתפת בצערה של המשפחה
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

תגובה בתור פאהן קנה Grant T...

Wassem Qea שי איש מקסים, בעל ישרה ואחריות!
הוא השאיר חותם בכל מי שפגש.
מעבר לידע ולמקצועיות, בלטה בו צניעות ותחושת שליחות אמיתית כלפי העבודה והאנשים סביבו.
תנוחמי למשפחה.
שבוע אחד אהבה תשובה הסתר 1 ❤️

Lior Tal Simhy
שבוע אחד אהבה תשובה הסתר 1 ❤️

Keren Farkash שי היה איש מקצוע מהשורה הראשונה וחבר יקר תחסר לי מאוד ❤️
שבוע אחד אהבה תשובה הסתר 2 ❤️

Hofit Yossef ת.נ.צ.ב.ה.
ברוך הדיין אמת
איש מקסים כל כך
משתתפת בצער המשפחה
שבוע אחד אהבה תשובה הסתר 1 ❤️

Rami Guzman אכן אובדן. מקצוען ונעים הליכות
שבוע אחדלייק תשובה הסתר

Adi Schneider כל כך עצוב לשמוע ובלתי נתפס.
אובדן של חבר למופת ואיש מקצוע עם לב ענק.
יהיה זכרו מבורך,
תגובה בתור פאהן קנה Grant T...

Sofi Dvir אניי לא מאמינה 😞😞😞 יהי זכרו ברוך
שבוע אחד אהבה תשובה הסתר 1 ❤️

Yaron Afek מכה קשה וכואבת למשפחה ולכל מי שהכיר אותו.
איש מקצוע נעים הליכות. יהי זכרו ברוך.
שבוע אחד אהבה תשובה הסתר 1 ❤️

גלית שטיבר עצוב מאוד 😞 יהי זכרו ברוך
שבוע אחד אהבה תשובה הסתר 1 ❤️

May Gridish זכיתי להכיר את שי מקצועי, איש שיחה נעים והומוריסטי!
משתתפת בצער המשפחה שלא תדעו עוד צער!
שבוע אחד אהבה תשובה הסתר 1 ❤️

Baruch Ginsburg חבר אמיתי. גבר. מקצוען.
עצוב מאוד.
נוח על משכבך בשלום איש יקר.
שבוע אחד אהבה תשובה הסתר 5 🙏❤️👍

Yasmin Levi עצוב מאוד ❤️ יהי זכרו ברוך 🙏
שבוע אחד אהבה תשובה הסתר 1 ❤️

Wassem Qea
תגובה בתור פאהן קנה Grant T...

שי שותפנו וחברינו, נקטף מאיתנו בטרם עת והוא בן 53 שנים בלבד. שי היה אדם ערכי, בעל חשיבה חדה וראייה רחבה, אשר הוביל ביד רמה את תחום הביקורת החקירתית בישראל. מומחיותו של שי כללה מניעת הונאות, מעילות ועבירות צווארון לבן וביצוע ביקורות חקירתיות מורכבות ורגישות בעבור גופים רבים מהמגזר הציבורי והעסקי. במסגרת פעילותו שימש מומחה מטעם בית המשפט בהליכים משפטיים, וכן כתב חוות דעות מקצועיות בתיקים כלכליים מורכבים, כל זאת תוך שמירה על ערכים של אנושיות ויושרה. מעבר לעשייתו המקצועית הענפה, שי היה איש של אנשים, אהוב על כולם וחבר שתמיד ידע להושיט יד, ליעץ ולתמוך. היה לו את חוש ההומור הייחודי לו, אשר האיר כל חדר והשאיר חותם בלב לכל הסובבים אותו.

לעד נזכור אותך!

שותפיק וחבריך בפאהן קנה Grant Thornton Israel